

Stap 5 extra

2 Mix / Stap 2-4: A

1. ♖xc6 ♗xd1 2. ♗e7+ ♕h8 3. ♜axd1 (3. ♜fxd1) (uitschakelen verdediging: slaan+hout tussenzet)
1. ♗f7+ ♕xf7 (1. ... ♗xf7 2. ♗h6#) 2. ♗h6# (mat in twee: dubbelschaak)
1. ... ♗xf3+ 2. ♕xf3 ♗xh2+ 3. ♕g2 ♗xf1 (dubbele aanval: lokken)
1. ... ♗xd3 (1. ... e5? 2. ♗df5) 2. ♗xd3 e5 (penning: staartstuk lokken +)
1. ♗f8 △ ♗g7+ en ♗xd7 (aftrekaanval)
1. b3 ♗xa3 2. ♜xd7 (uitschakelen verdediging: weglokken + hout)
1. ... ♗b5 2. bxc3 ♗xb7 (dubbele aanval: hout + dreiging)
1. ... a2 2. ♗xa2 (2. ♕h3 a1♗) 2. ... ♗h2+ 3. ♗h3 ♗xa2 (vrijpion verzilveren)
1. e6+ ♕xe6 2. ♜e5# (aftrekschaak: lokken)
1. ♗g5+ hxg5 2. ♗xg5 (koningsaanval: toegang)
1. ... c6 2. ♗xc6 (2. g3 cxb5) 2. ... d5 3. g3 ♜xc6 (uitschakelen verdediging: onderbreken)
1. ♗e5 dxe5 2. ♗d8# (insluiten gepend stuk is geen goede verdediger)

3 Mix / Stap 2-4: B

1. ♗xf6+ ♜xf6 2. ♜h5# (uitschakelen verdediging: slaan + mat)
1. ♗xg7 (1. c4? ♗xf3) 1. ... ♕xg7 2. c4 (penning: baanruiming + aanval op een gepend stuk)
1. ... ♗f1 2. ♗xh3 (2. ♗xh3 ♗f3#) 2. ... ♗f3+ (mat dreigen)
1. ♗g6 (1. ♜c8+ ♕f7) 1. ... ♗e8 (1. ... ♜e8 2. ♗xe8 ♗xe8 3. ♜c8) 2. ♜c8
1. ♗d6 ♕c7 2. ♗b7 (vrijpion verzilveren)
1. ... ♗xb2 2. ♜xf8+ ♗xf8 (insluiten)
1. ♗e4 g6 2. c4 ♗c7 3. cxd5 (dubbele aanval: veld + dreiging)
1. ♗xf6 gxf6 2. ♜ab1 ♗xa5 3. ♜xb7 (röntgenaanval: veldruiming)
1. ♜2f6+ ♗xf6 (1. ... ♕h5 2. ♜xh7+) 2. ♗h4+ ♜h5 (2. ... ♕g6 3. ♗xh7#) 3. ♗xf6# (mat in drie)
1. ... h4 2. ♗xd6 ♜c1 (mat dreigen: bewaker erbij halen)
1. ... ♜b3 2. ♗xb3 ♗a1+ 3. ♗d1 ♗c3+ (aftrekaanval)
1. ♗xe7 ♗xc3 2. ♗e1 (tussenzet)

4 Mix / Stap 2-4: C

1. ♗b5 ♜ed6 2. ♜d1 (insluiten)
1. ♗d6 (aanval op een gepend stuk)
1. ♗xf7 ♗xf7 2. ♗h3+ (uitschakelen verdediging: weglokken + mat)
1. ... ♜d4 2. ♕f1 ♗xc1 (verdedig tegen penning; ♗d7 dreigde)
1. ... ♗d2 2. ♗e3 ♗f3+ (2. ... ♗xd4!; 2. ... ♗xf1? 3. ♗xf1) (dubbele aanval)
1. ... ♗f5 (1. ... ♗xf1? 2. ♗e6+ ; 1. ... ♗xf1+? 2. ♗xf1 ♗xf1 3. ♗xd6) 2. ♗g2 ♗h8+ (uitschakelen verdediging: weglokken + mat)
1. ... ♜g3 (1. ... ♗c7? 2. ♜xc7 ; 1. ... ♕a8? 2. ♜xc8#) 2. ♗xg3+ ♜c7 (schaak opheffen)
1. ♗xg7+ ♜xg7 2. ♗f7+ ♜xf7 3. ♜g8# (mat in drie)
1. ♗xd6 ♜xf1+ 2. ♜xf1 ♗b8 3. ♗xe4 (aftrekaanval)
1. ♜f5 dxc3 (1. ... exf5 2. ♗xf5) 2. ♗xh6+ ♕xh6 3. ♜h5# (koningsaanval: stukken erbij)
1. ... ♗b5+ 2. ♕g1 ♗f5 (insluiten: richten)
1. ... ♜a4 2. ♗xa4 ♗xb6+ 3. ♕h1 ♗f2 (uitschakelen verdediging: weglokken + mat)

5 Mat / Mat in drie: A

1. ♗f8+ ♕d7 2. ♗e6+ ♕xe6 3. ♗f5#
1. ♜g8+ ♜xg8 2. ♗xf6+ ♜g7 3. ♗xg7#
1. ... ♜a1+ 2. ♕xa1 ♗b3+ 3. ♕a2 ♗xb2#
1. ... ♗b1+ 2. ♕d2 ♗c1+ 3. ♕d3 ♗b4#
1. ... ♜xc2+ 2. ♕xc2 ♗b2+ 3. ♕d3 ♗c5#
1. ♜xh6+ gxh6 2. ♗g6+ ♕h8 3. ♗g8#
1. ♗d5+ (1. ♗d5+? ♜e6) 1. ... ♗xd5 2. ♗xd5+ ♜e6 3. ♗xe6#
1. ♗f6+ ♗xf6 2. ♜h8+ ♗xh8 (2. ... ♕xh8 3. ♗g8#) 3. ♗g6#
1. ♗d2+ ♕xa4 2. ♗a2+ ♕b4 3. ♗a3#
1. ♗h6+ ♕e7 2. ♗g8+ ♕f7 3. ♗g5#

- 11) 1. ♖h8+ ♘g6 2. h5+ ♘xg5 3. ♗g7#
 12) 1. ♗g4+! hxg4 (1. ... ♘g7 2. ♖h7#; 1. ... ♘e7 2. ♗d6#) 2. ♙e5+ ♘xe5 (2. ... ♘e7 3. ♗d6#) 3. ♗d4#

6 Mat / Mat in drie: B

- 1) 1. ♗e5+ ♗xe5 2. ♗f4+ ♘xf4 3. ♗xh4#
 2) Tekening
 3) 1. d4+ ♗xd4 2. ♙g3+ ♗f4 (2. ... ♗f4 3. ♗g4#) 3. ♗f3#
 4) 1. f5+ (1. ♗ge7+ ♘f6; 1. ♗ce7+ ♘xd6 2. ♙a3+ c5 3. ♗d7+ ♘c6 4. ♗c7+ ♘d6 5. ♗gd7+? ♘e6) 1. ... ♘xd6
 2. ♙a3+ c5 3. ♗gd7#
 5) 1. ... b5+ 2. ♘a5 ♗xa3+ 3. bxa3 ♙c3#
 6) 1. ... ♗h1+ 2. ♗xh1 ♗df2 3. ♗e4 ♗8f3#
 7) 1. ♗e6+ ♗xe6 2. ♖h6+ ♘h6 3. ♙f8#
 8) 1. ♗g5+ ♘h6 (1. ... ♙xg5 2. ♗f7) 2. ♗h8+ ♘xg5 3. h4#
 9) 1. h4+ ♘h5 2. ♗f5+! gxf5 3. ♙f7#
 10) 1. ♙g7+ ♘e7 2. ♙f6+ ♘xe6 3. f8♗#
 11) 1. ♗a7 ♙d7 2. ♗c7+ ♗xc7 3. ♗d8#
 12) 1. ♗a4+ ♘xa4 (1. ... ♙xa4 2. b4+ ♘b5 3. ♗d6#) 2. ♗c5+ ♘a5 3. b4#

7 Mat / Mat in drie: C

- 1) 1. ♗a3+ ♘b7 2. ♗b2+ ♘a8 3. ♗a3#
 2) 1. ♖h8+ ♘e7 2. ♗c7+ ♘d6 3. ♗e5#
 3) 1. ♖h4+ ♘f3 2. ♖h5+ g4 3. ♖h1#
 4) 1. ... ♗d8+ 2. ♘c6 ♗c8+ 3. ♘d5 (3. ♘b5 ♗d7#) 3. ... ♗a8#
 5) 1. ♖h1 g5 (1. ... ♘h6 2. ♘g2+ ♘g5 3. ♖h4#) 2. ♘g2+ ♘g6 3. ♖h5#
 6) 1. ♗e5+ ♘h4 2. ♗g5+ hxg5 3. ♗h7#
 7) 1. g5+ ♘xg5 2. ♗g3+ ♘xf5 3. ♗e5#
 8) 1. ♗xa6+ ♘b5 (1. ... bxa6 2. ♖b8#) 2. ♗d5+ ♗c5 3. ♖xb7#
 9) 1. ♗g6+ ♘h5 2. ♗g5+ ♘h6 3. ♖h5#
 10) 1. ♘c3+ ♘a3 2. ♖a2+ ♘xa2 3. ♗a4#
 11) 1. ♗f5+ ♘e6 2. ♗f6+ ♘e5 3. ♖f4# (3. ♖e6#; 3. ♗e6#)
 12) 1. ♗c3+ dxc3 2. ♖e4+ ♖d4 3. d3#

8 Mat / Mat in drie: ♗

- 1) 1. ... ♗df2+ 2. ♘e4 ♗g4+ 3. ♘d3 ♗d2#
 2) 1. ♗c4+ dxc4 2. ♗e4+ ♘d5 3. ♗e5#
 3) 1. ♗d8+ ♗xd8 2. ♖e6+ ♘g6 3. ♗f4#
 4) 1. ♗f3+ ♗xf3 (1. ... ♘g4 2. ♗h4#) 2. ♘xf3 ♗de8 3. ♙h4#
 5) 1. g8♖+ ♘xg8 2. ♙f6+ ♘h7 3. ♖g7#
 6) 1. ♙f7+ ♗xf7 2. ♖xc6+ ♘d8 3. ♗xf7#
 7) 1. ... ♗d1+ 2. ♗xd1 ♗e1+ 3. ♘xe1 ♗f3#
 8) 1. ♗fe4+ ♙xe4 2. g5+ ♘f5 3. ♗f7#
 9) 1. ♖f6+ ♘xh6 2. g4
 10) 1. ♖f5+ ♘xf5 2. ♙f7 a5 3. ♗e3#
 11) 1. ♖h8+ ♘xh8 2. ♗xf8+ ♗xf8 3. ♗xf7#
 12) 1. ♗d8+ b6 2. ♗d1 bxc5 (2. ... ♗xc5 3. b4# ; 2. ... ♗xa3 3. ♗d2#) 3. ♗d8#

9 Pionneindspel / Doorbraak: A

- 1) 1. a5 bxa5 2. b5
 2) 1. a5 ♘e4 2. b5 cxb5 3. c6
 3) 1. c6 bxc6 2. a5 ♘c5 3. a4
 4) 1. ... g3 2. hxg3 h3 3. a6 h2
 5) 1. ... b3 2. h4 c3
 6) 1. ... h3 2. ♘g3 f4+ 3. ♘xh3 fxe3 4. ♘g3 e2 5. ♘f2 exf3
 7) 1. c5 (1. d5 cxd5 2. c5 d4 3. c6 d3 4. c7 d2 5. c8♖ d1♖=) 1. ... ♘g5 2. d5 ♘f6 3. d6 ♘e6 4. ♘xh3
 8) 1. d4 exd4 (1. ... ♘xc4 2. dxe5 ♘c5 3. ♘c3 ♘b6 4. e6 ♘b7 5. e7) 2. e5 ♘c5 3. ♘c2
 9) 1. ... a4 2. ♘e4 b4 3. ♘d4 bxa3 4. ♘c3 ♘g5
 10) 1. c4 ♘xc4 2. e6 fxe6 3. g5 ♘d5 4. g6
 11) 1. g4 a5 2. h4 gxh4 (2. ... a4 3. hxg5 a3 4. g6 a2 5. g7+ ♘h7 6. g8♖+ ♘h6 7. ♖g7#) 3. g5 h3 4. g6 h2 5. g7+

♙h7 6. g8♙+

12) 1. b3! (1. b4? ♗f8 2. b5 ♗e8 3. ♗f5 ♗d8 4. ♗e5 ♗e7) 1. ... ♗f8 2. b4

10 Pionneindspel / Mix: A

- 1) 1. ♗f2 a5 2. b5 a4 3. b6 a3 4. b7 a2 5. b8♙ a1♙ 6. ♙b7#
- 2) 1. f3 ♗a6 2. b4 h6 3. ♗c6 h5 4. ♗c5
- 3) 1. d5 exd5 2. d4
- 4) 1. ♗f6 (1. ♗f5 h4 2. gxh4 ♗xf7) 1. ... h4 2. g4 h3 3. g5 h2 4. g6 h1♙ 5. g7#
- 5) 1. a3! (1. ♗d1 ♗f8 2. a3) 1. ... ♗f8 2. b3 ♗g7 3. a4
- 6) 1. ... g5 2. h5 g4
- 7) 1. ♗e5! (1. ♗d5? ♗b4 2. ♗d4 ♗a3 3. ♗d5 ♗xa2 4. ♗c6 ♗b3 ; 1. a3 ♗a4; 1. ♗c3 ♗a4) 1. ... ♗b4 2. ♗d5
- 8) 1. a3 (1. ♗e5 b4 2. ♗f5 ♗f8)
- 9) 1. ... ♗g8 (1. ... ♗g6 2. f4 ♗f6 (2. ... gxf4 3. g5 f3 4. ♗h3) 3. f5 g6) 2. ♗h3 ♗f8 3. f4 gxf4 4. ♗xh4 ♗e7 5. ♗h3 ♗xe6
- 10) 1. ... ♗g1 2. ♗e2 ♗g2 3. ♗e3 ♗f1 4. ♗e4 ♗e2 5. ♗e5 ♗d3 6. ♗xe6 ♗c4 7. ♗d6 b4 8. ♗c7 ♗xa4 9. ♗c6 ♗a5
- 11) 1. e6 ♗c6 2. e5 c4 3. c3 bxc3 4. ♗a3 a4 5. ♗a2
- 12) 1. ... gxf3 (1. ... ♗e5 2. ♗g2) 2. ♗f2 ♗e6 3. ♗xf3 ♗e5

11 Pionneindspel / Verdedigen: A

- 1) 1. ♗b2 (1. b4? ♗c2!) 1. ... d4 2. b4 d3 3. b5 ♗e2 4. b6 d2 5. b7 d1♙ 6. b8♙
- 2) 1. h5! (1. ♗f4? h6 2. ♗e4 ♗e8! ; 1. ♗g4? h6 2. ♗f4 ♗d7! (2. ... ♗e8? 3. ♗e4 ♗f7 4. ♗f3! ♗f6 5. ♗f4) 3. ♗f3 ♗d6!) 1. ... g5 2. h6! (2. ♗g4? h6) 2. ... ♗e7 3. ♗g4 ♗f6 4. ♗h5 ♗f5
- 3) 1. ... fxc3 (1. ... hxg3? 2. ♗g1 – 2. h4 f3 3. gxf3 ♗f2)
- 4) 1. ♗h3 (1. ♗g3 h5) 1. ... h5 (1. ... ♗xe5 2. ♗g4 ♗f6 3. ♗h5 ♗g7 4. g4) 2. g4+
- 5) 1. c4 (1. ♗d4 ♗b3) 1. ... ♗b3 2. ♗d5 ♗xa4 3. c5
- 6) 1. ♗b3 ♗c5 2. ♗a4 ♗c4 3. b6 axb6=
- 7) 1. f5 (1. fxc5+ ♗g6 2. ♗f4 ♗h5) 1. ... exf5+ 2. ♗xf5 ♗h5 3. ♗f6 g4 4. ♗xf7 g3 5. e6 g2 6. e7 g1♙ 7. e8♙
- 8) 1. ... ♗e4 2. ♗g3 ♗f5 (2. ... ♗xd4? 3. h5 ♗e5 4. ♗xg4 ♗f6 5. ♗f4) 3. h5 ♗g5 4. h6 ♗xh6 5. ♗xg4 ♗g6
- 9) 1. h4! (1. c8♙+ ♗xc8 2. h4 ♗d7; 1. h3 ♗xc7) 1. ... gxh3ep 2. c8♙+ ♗xc8=
- 10) 1. ♗g1 (1. h3 h5 2. ♗g1 ♗f3 3. hxg4 hxg4 4. ♗h2 ♗f2; 1. ♗h1 ♗f2 2. h3 h5) 1. ... ♗f3 2. ♗f1
- 11) 1. a5 (1. c5+ bxc5+ 2. ♗c4 a5 3. ♗b5 ♗xd5 4. ♗xa5 ♗c6 ; 1. ♗c3 ♗c5 2. ♗b3 b5 3. cxb5 axb5 4. a5 (4. axb5 ♗xb5) 1. ... bxa5 2. c5+ ♗e7 3. ♗c4 ♗f6 4. ♗b3 ♗e5
- 12) 1. ♗d4 ♗c6 2. c4! (2. c3? b3 3. ♗d3 ♗c5 4. ♗d2 ♗c4; 2. ♗e3? ♗d5 3. ♗d3 ♗c5 4. ♗d2 (4. c3 b3) 4. ... ♗c4 5. ♗c1 ♗c3! (5. ... b3? 6. ♗b2 bxc2 7. ♗xc2 ♗b4 8. ♗b2=) 6. ♗b1 b3 7. ♗c1 b2+ 8. ♗b1 b4 9. ♗a2 b3+ 10. cxb3 ♗c2) 2. ... ♗b6 (2. ... b3 3. cxb5+ ♗xb5 4. ♗c3 ♗a4 5. ♗b2) 3. ♗d3! (3. c5+ ♗c6 4. ♗d3 ♗xc5 5. ♗c2 ♗c4 6. ♗b2 b3 7. ♗a3 b2–+) 3. ... b3 (3. ... ♗c5 4. cxb5) 4. cxb5 (4. c5+? ♗xc5 5. ♗c3 b2 6. ♗c2 ♗c4 7. ♗xb2 ♗b4) 4. ... ♗xb5 5. ♗c3

12 Pionstructuur: A

- 1) 1. ... f5
- 2) 1. ♗xf6 ♙xf6 2. ♗xd5
- 3) 1. f4 ♗c6 2. ♗xc6 bxc6 3. ♗e4
- 4) 1. ... e5 2. d5 e4 3. ♗xe4 ♙xc4
- 5) 1. d5 ♗xd5? 2. ♗xd5 ♙xc1?? 3. ♗xe7+
- 6) 1. ♗bd6 cxd6 2. ♙xd5 ♗c6 3. ♙xd6 ♗g4 4. ♙xd8 ♙axd8 5. ♗xh6
- 7) 1. ... ♗f5 2. ♙xc7 ♙xc7 3. ♗xc7 ♗xd4
- 8) 1. ... b4 (1. ... c5 2. d5) 2. e5 bxc3 3. ♙xc3 ♗xe5
- 9) 1. ♗e4 ♗xe4 2. fxe4
- 10) 1. e4 d4 2. ♙c4+
- 11) 1. ♗b5 ♗g4 2. ♗xc6 bxc6 3. ♙a4
- 12) 1. ... a5 2. a3? axb4

13 Pionneindspel / Wedren: A

- 1) 1. g4 b5 2. g5 b4 3. g6 b3 4. g7 b2 5. g8♙ b1♙ 6. ♙g6+
- 2) 1. e6 (1. h5 a4 2. e6 a3 wint in ca. 70 zetten) 1. ... fxe6 2. h5.
- 3) 1. ♗c6! (1. a4 c5 2. a5 c4 3. a6 c3 4. a7 ♗b1 5. a8♙ c2=) 1. ... ♗c3 2. ♗c5
- 4) 1. c4 (1. g4 ♗xc3 2. g5 c4 3. g6 ♗b2 4. g7 c3 5. g8♙ c2=) 1. ... ♗c3 2. g4 ♗xc4 3. g5 ♗d3 4. g6 c4 5. g7 c3

6. g8♖ c2 7. ♗g5
- 5) 1. ♔d3 ♕b3 2. ♔d4 ♕b4 3. h5 (3. ♔e3 c5+ 4. ♔e3 (4. ♔d3? ♕b3) 4. ... c4
- 6) 1. ♔d6 g4 2. a5 g3 3. a6 g2 4. a7 g1♗ 5. a8♗
- 7) 1. ♔f8 f3 2. g7 f2 3. g8♗ f1♗+ 4. ♗f7+ ♗xf7+ 5. ♔xf7
- 8) Tekening
- 9) Tekening
- 10) 1. a7 (1. ♔b7 h3 2. gxx3 gxx3 3. a7 h2 4. a8♗ h1♗+; 1. ♔b8 h3 2. gxx3 g3 3. a7 g2 4. a8♗ g1♗) 1. ... h3
2. gxx3 g3 (2. ... gxx3 3. ♔b8 h2 4. a8♗) 3. ♔b7
- 11) Tekening
- 12) Tekening

14 Pionneindspel / Mix: B

- 1) 1. h4 g5 2. h5
- 2) 1. c4 dxc4 2. ♔d2 ♔f2 3. ♔c3 ♔e3 4. ♔xc4
- 3) 1. ♔h4 e4 2. ♔g3 ♔a7 3. ♔f4 h4 4. ♔xe4
- 4) 1. e6! (1. hxxg4+? ♔xe5 2. ♔g5 ♔e4 3. ♔f6 ♔xe3) 1. ... ♔xe6 2. ♔xxg4
- 5) 1. b8♗+! (1. a6? ♔b8 2. a7+ ♔xa7) 1. ... ♔xb8 2. a6 ♔a7 (2. ... ♔c7 3. a7) 3. c7
- 6) 1. ... h5 2. ♔c4 ♔g2
- 7) 1. ... ♔f4 2. ♔g6 g4
- 8) 1. d3 ♔d6 2. d4 cxd4 3. ♔xd4
- 9) 1. e6 fxe6 2. ♔e5
- 10) 1. ♔f6 (1. ♔xf7 ♔f5 2. ♔g7 ♔e6 3. ♔xh7 ♔f7) 1. ... ♔f4 2. ♔g7 f5 3. ♔xh7 ♔e3 4. ♔g7 f4 5. h7 f3 6. h8♗
f2
- 11) 1. h5 ♔g5 2. h6 ♔xh6 3. ♔xf6 ♔h5 4. ♔xf5
- 12) 1. ... f4+ 2. gxf4+ ♔f5 3. ♔f3 h4

15 Pionneindspel / Mix: C

- 1) 1. g3 ♔d4 (1. ... hxxg3 2. h4) 2. gxxh4 (2. ♔f3? hxxg3 3. h4 g2 4. ♔xxg2 ♔xe4 5. h5 ♔xf5) 2. ... ♔xe4 3. h5 ♔xf5
4. h4
- 2) 1. h5 ♔e7 2. ♔c6 ♔d8 3. ♔d6
- 3) 1. ... g5 2. a5 gxxh4 3. a6 h3
- 4) 1. e5 ♔c5 (1. ... c5 2. e6 ♔b3 3. ♔d2 ♔b2 4. e7 c4 5. e8♗ c3+ 6. ♔d3 c2 7. ♗b5+) 2. ♔e4 ♔b6 3. ♔f5 ♔c7
4. ♔f6
- 5) 1. ♔c7 c5 2. ♔b6 cxb4 3. cxb4 ♔c4 4. ♔a5
- 6) 1. ... f4 (1. ... ♔g4 2. ♔e3 ♔g3 3. ♔e2) 2. ♔c3 ♔g4 3. ♔d2 ♔g3
- 7) 1. ... g4 2. hxxg4 hxxg4 3. ♔b3 ♔d2 4. ♔c4 ♔e2 5. ♔d4 ♔xf2 6. ♔e4 ♔xxg3
- 8) 1. ♔d5 (1. ♔f3 ♔f5 2. ♔g3 ♔e5 3. ♔g4 ♔f6) 1. ... g4 2. ♔e4
- 9) 1. bxa5+ (1. ♔c3 a4! 2. ♔d3 ♔b5 3. ♔c3 ♔c6) 1. ... ♔xa5 2. ♔c3 ♔a4 3. ♔b2 ♔a5 4. ♔b3 ♔b5 5. a4+ ♔a5
6. ♔a3 ♔a6 7. ♔b4 ♔b6 8. a5+ ♔a6 9. ♔a4
- 10) 1. h4! (1. ♔f2 h4 2. ♔g2 g4) 1. ... g4 (1. ... gxxh4 2. ♔f2) 2. ♔f2
- 11) 1. ... b4 2. g6+ ♔f6 3. e4 e5
- 12) 1. h5 (1. g5? hxxg5 2. h5 g4 3. h6 g3 4. h7 g2 5. h8♗ g1♗ 6. ♗c8+ =) 1. ... ♔d5 2. g5 ♔e6 (2. ... hxxg5 3. h6)
3. g6 ♔f6 4. a3

16 Zevende rij: A

- 1) 1. ♗e7 ♗f7 2. ♗e8+ ♗f8 3. ♗e7
- 2) Tekening
- 3) Tekening
- 4) 1. ♗d1 ♗b8 (1. ... ♔xe7 2. ♗d7+ ♔f8 3. ♗d8#) 2. ♗d7
- 5) 1. ♗e7 ♔d3 2. ♔xxg8
- 6) 1. ♗d6 ♔g8 2. ♗e6+ (2. ♗e7 ♗g6) 2. ... ♔h8 3. ♗e7
- 7) 1. ♔xf6 ♗e6 (1. ... ♗e6 2. ♗c7+ ♗xf6 3. ♗xc8+ ♔g7 4. ♗g8#) 2. ♗e7+ ♗xf6 3. ♗xe8+ ♔g7 4. ♗g8#
- 8) 1. ... ♗g6 2. ♔g4 ♔xxg4 (2. ... ♗xxg4? 3. hxxg4 ♔xxg4 4. ♔d4 ♔f3+ 5. ♔xf3 exf3 6. ♔f2) 3. hxxg4 ♗xxg4
- 9) 1. ♗xf6 gxf6 2. ♔h6
- 10) 1. ♔xxg6+ hxxg6 2. ♗h5+ gxxh5 3. ♗h7#
- 11) 1. ... ♗f3 2. ♔xf3 ♗xxh2+ 3. ♔xxh2 (3. ♔g1 ♗xxg3+ 4. ♔f1 exf3) 3. ... ♗xxg3+ 4. ♔h1 ♗h2#
- 12) 1. e4 dxe4 2. ♔g5+ ♔f5 3. ♗b5+

17 Zevende rij: A

- 1) 1. ♖c7+ ♘a7 2. ♙xa6+ bxa6 3. ♗b5+ ♘a8 4. ♚a7#
- 2) 1. ♗e6 ♙e5 2. ♗xf8 ♙xe7 3. ♙xh7+ ♘xf8 4. ♙h8#
- 3) 1. ♙h3+ ♘g8 2. ♗f6+ gxf6 3. ♙h7+
- 4) 1. ♗g5 (1. ♚a7 g5 2. ♗d2 ♙g6 3. ♙xc6 g4) 1. ... ♗xg5 2. ♚a7
- 5) 1. ♙xe7 ♙xb4 2. ♙f7+ ♘e8 3. ♗xf6+ ♘d8 4. ♙d7#
- 6) 1. ♙xh7+ ♗xh7 2. ♗b2+ e5 3. ♙xd5
- 7) 1. f6 ♗xd5 2. ♙e8+ ♗g8 3. f7 ♗xf7 4. ♗xf7#
- 8) 1. ♙xf7 ♙xf7 2. ♙c7 ♙d7 3. ♙g6+ ♙xg6 4. hxg6+ ♘xg6 5. ♙xd7
- 9) 1. ♘h2 (1. ♗xf3 exf3 2. ♙gg7 ♙b1+ 3. ♘h2 ♙h8 4. ♙xa7+ ♘b8) 1. ... e5 2. ♙gg7
- 10) 1. ♙xe7+ (1. ♙f8+ ♘g7) 1. ... ♙d5+ 2. ♙xd5+ cxd5 3. ♗e6
- 11) 1. ♙c7 ♙f8 (1. ... ♗h5 2. ♙xh5 ♙d4 3. ♙f5) 2. ♙xf6 ♙xf7 (2. ... ♙g8 3. ♙xb7 e3 4. ♙xg8+ ♙xg8 5. ♙e6 d4 6. ♙d7) 3. ♙xf7 a3 4. ♙xg7
- 12) 1. b4 (1. ♗d5 ♙d1) 1. ... ♗g7 (1. ... ♙a6 2. ♙xf8+ ♘xf8 3. ♗xa6; 1. ... ♙d1 2. ♙e7+ ♘h8 3. ♗e5+ ♗g7 4. ♗xg7+ ♘h7 5. ♗f6#) 2. ♙xa7+ ♘f8 3. ♙xa4

18 Aftrekaanval / Mix: A

- 1) 1. ... ♙xc1 2. ♙xc1 ♗xf2+ 3. ♘xf2 ♙xd3
- 2) 1. ♙e8+ ♙xe8 2. ♗xg7+ ♘xg7 3. ♙xd3
- 3) 1. ♗b5 cxb5 2. ♗xf7
- 4) 1. ♗xh5 gxh5 2. g6 fxg6 3. ♙xf4
- 5) 1. ... Td8 2. Db6 Pb3+ 3. axb3 Dxd2+
- 6) 1. h3 ♗h6 2. ♗xh6
- 7) 1. ... f4 2. exf4 (2. ♗xf4 ♗xe5+) 2. ... ♗xe5
- 8) 1. ♗xc6 bxc6 2. ♗b6
- 9) 1. ♙xc5 dxc5 2. ♗f6+
- 10) 1. ♙xd4 ♙xd4 2. ♗f5+
- 11) 1. ♗d5 ♙b8 (1. ... ♙d7 2. ♗f6+) 2. ♗f6+ (2. ♗e7+)
- 12) 1. ♗d6+ ♗xd6 2. ♗b5+ ♘f8 3. ♙xd4

19 Aftrekaanval / Mix: B

- 1) 1. ♙f5+ ♙xf5+ 2. exf5+ ♘xf5 3. ♗xa8
- 2) 1. ♗xc6 ♙xc3 2. ♗xe7+ ♘h8 3. ♗f7#
- 3) 1. ♗b4 ♙e8 (1. ... ♗b6 2. ♗xf8) 2. ♗xf7+
- 4) 1. ... ♗c5 2. ♙a3 ♗xa6 3. ♙xa6 ♙d7
- 5) 1. ... ♙e2+ 2. ♗xe2 f3+
- 6) 1. ... ♗xe4 2. ♙xe4 d5
- 7) 1. ♙c2 ♗a3 (1. ... ♘f7 2. ♙xb2) 2. ♗b4+
- 8) 1. ... ♗xd5 2. exd5 g3
- 9) 1. ♙d7 ♗xd7 (1. ... ♗g4+ 2. ♙xg4) 2. ♗e4+
- 10) 1. ♗f6+ ♙xf6 2. ♗xe5 (2. ♗g5 ♗xf3+)
- 11) 1. d5 ♗xd5 2. ♗xe5
- 12) 1. ... ♙d7 2. ♙e3 ♗f4

20 Aftrekaanval / Mix: C

- 1) 1. f6 ♗xf6 2. ♗c4
- 2) 1. ♗b5 ♙b6 2. ♗c4+
- 3) 1. ... ♗e4 2. ♙xd8 ♗xh6+ 3. ♘b1 ♗xc3+
- 4) 1. ♗c2 ♙c4 2. ♗a4+ b5 3. ♙xc4
- 5) 1. ♙f4 ♗xb3 2. ♗g6+
- 6) 1. ♗c7 ♙xc7 2. ♗xe6+
- 7) 1. ♙a4 ♙b8 2. ♙c8+
- 8) 1. ♗c1 ♙g6 2. ♗xd6
- 9) 1. ... ♙xc1+ 2. ♙xc1 ♙xb3 3. ♙c8+ ♘h7 4. axb3 ♗h3+
- 10) 1. c4 ♗xd4 2. ♗h5+ gxh5 3. ♙xd6
- 11) 1. ♙f6 ♙f8 2. ♗g5
- 12) 1. ... ♗c3 2. ♙xc3 axb4

21 Afrekaanval / Mix: D

- 1) 1. ... ♗xd4 2. ♗xd4 ♗g5
- 2) 1. ♘d6 ♗e8 2. ♗xa4
- 3) 1. ♘e8+ (1. d5 ♗xf6) 1. ... ♗xe8 2. d5+ ♗f6 3. ♗xf6+ ♘xf6 4. ♗xe8
- 4) 1. ... g5 2. ♗g3 ♘h5
- 5) 1. ♗xf8+ ♘xf8 2. c6+ ♘g7 3. cxb7
- 6) 1. ... b4 2. axb4 ♘b3+ 3. ♘xb3 ♗xh5
- 7) 1. ♘b3 ♗c7 2. ♗xd6 (2. ♘b5 ♗xf4 3. ♘xc7 ♗xc7) 2. ... ♗xd6 3. ♘b5
- 8) 1. ... ♗f5 2. ♗h4 ♗xd6
- 9) 1. ... ♗xe6 2. ♗xe6 ♘f4
- 10) 1. ♗h8+ (1. ♗d4? ♗xf2+ 2. ♗xf2 ♗xf2+ 3. ♗xf2 ♗xe8) 1. ... ♘xh8 2. ♗d4+ cxd4 3. ♗xe2
- 11) 1. ♗f8 ♗xf8 (1. ... ♗gxf8 2. ♗g6+ ♘g8 3. ♗h7#) 2. ♗g6+ ♘g7 3. ♗h7#
- 12) 1. ... a6 2. ♗xa6 ♗c6

22 Penning / Mix: A

- 1) 1. ... e5 2. ♘e2 d4
- 2) 1. g4 ♗xg4 2. ♗xe4
- 3) 1. ... ♗b6 2. ♗e2 e5
- 4) 1. ... e5 2. dxe5 d4
- 5) 1. ... ♗d6 (1. ... ♗dc8 2. ♗e6) 2. ♗dc1 Rc8
- 6) 1. ... e4 2. c4 (2. ♗xe4 ♗xe4+ 3. ♗xe4 ♗e8 ; 2. ♗xe4 ♗e8) 2. ... ♗xd3
- 7) 1. ♘xc6 (1. f3 ♗h4+) 1. ... bxc6 2. f3
- 8) Tekening
- 9) Tekening
- 10) 1. ... ♘e4+ 2. fxe4 ♗f8
- 11) 1. ♗a4 c6 2. b3
- 12) 1. ♗f7 ♗xf7 2. ♘xf7+ ♘g8 3. ♘h6+ ♘g8 4. ♘f5

23 Penning / Mix: B

- 1) 1. ... ♗xb1 2. ♗xb1 ♗b4
- 2) 1. e4 ♗g4 2. e5
- 3) 1. ♗b5+ c6 2. ♗e1
- 4) 1. ♗g4 ♗c7 2. ♗e6
- 5) 1. ... ♗d3 2. ♗b2 ♗e4
- 6) 1. ♗e7 (1. ♗xd7 ♘xd7 2. ♗e7 ♘e5) 1. ... ♗xb7 2. ♗xb7
- 7) 1. ... ♘xd4 (1. ... b5 2. ♘xb5) 2. exd4 b5
- 8) 1. ... ♘xe4 2. ♘xe4 ♗d4
- 9) 1. ♗b2 ♗a4 2. ♗xe5 dxe5 3. ♗xe5
- 10) 1. ♘c7 ♗a4 2. ♗a8
- 11) 1. c5 bxc5 (1. ... exd5 2. c6 ♗xc6 3. ♗xa6) 2. ♗b5
- 12) 1. ... ♘xe4 2. ♘xe4 ♗h4

24 Penning / Mix: C

- 1) 1. a4+ ♘b6 2. ♗xc5 ♗xc5 3. ♘b4
- 2) 1. ♗xf6 ♗xf6 2. d5
- 3) 1. e3 ♗d2 2. ♗a5
- 4) 1. ♗h3 ♗xh3 (1. ... ♗c6 2. ♗xa5) 2. ♗xb6+ (2. ♗xa5+? ♗d7)
- 5) 1. ♘xc6 bxc6 2. ♗xc5
- 6) 1. ♘xf6+ ♗xf6 2. e4
- 7) 1. ♘c7 ♗b8 2. ♘e8
- 8) 1. ... ♘f3+ 2. gxf3 ♗d4
- 9) 1. ♘e4 ♘g7 2. ♘c3 (2. c4 ♗xe4 3. ♗xd8) 2. ... ♗xg2 3. ♗xd8 ♗xh1 4. ♘b5
- 10) 1. ♗xf8+ (1. ♗c6 ♘g8) 1. ... ♗xf8 2. ♗c6
- 11) 1. ... ♗b3 2. ♗b1 ♗a4
- 12) 1. ... ♗g4 (1. ... ♗d7 2. ♗d3) 2. ♗b3 (2. ♗d3 exd3 3. ♗xb6 d2) 2. ... ♗d1 3. ♗b4 ♗e2

25 Eindspel / Toren tegen pion: A

- 1) Tekening

- 2) 1. ... ♖c5 (1. ... ♗b5 2. ♚c7 ♗b4 is ook goed) 2. ♗e6 ♗c4 3. ♗e5 c2=
- 3) 1. ... ♗c3 2. ♗b5 ♗b3 3. ♗c5 c3 4. ♗d4 c2 5. ♚c7 ♗b2
- 4) 1. ♚f1 ♗f5 2. ♗f7 ♗g4 3. ♗e6
- 5) 1. ♗d3 g3 2. ♚f7+ ♗g2 3. ♗e2
- 6) 1. ♗c6! b3 (1. ... ♗c4 2. ♗b6) 2. ♗b5 ♗c3 3. ♗a4 b2 4. ♗a3
- 7) 1. ♚a2+! ♗f3 2. ♚a8 e3 3. ♚f8+ ♗e2 4. ♗g2
- 8) 1. ♚f6+ ♗e3 2. ♚g6 ♗f4 3. ♚g8 g4 4. ♗g6 g3 5. ♗h5
- 9) 1. ♗b3 ♗e3 2. ♗c2 ♗e2 3. ♚e8+
- 10) 1. ♚c7+! ♗b3! (1. ... ♗d3 2. ♚b7 ♗c4 3. ♗c7 b4 4. ♗b6 b3 5. ♗a5) 2. ♗d7 b4 3. ♗d6! (3. ♗c6? ♗c4!
4. ♗b6+ ♗d3) 3. ... ♗a2 4. ♗c5 (4. ♚a7+? ♗b2 5. ♗c5 ♗c3) 4. ... b3 5. ♗b4 b2 6. ♚a7+ ♗b1 7. ♗b3
- 11) 1. ♗d7 b4 2. ♗c7! ♗b5 3. ♗b7! ♗c4 4. ♗a6
- 12) 1. ♚d1 ♗h2 2. ♗e2 ♗g2 (2. ... g2 3. ♗f2) 3. ♚a1 ♗h3 4. ♗f3 ♗h2 5. ♚b1 g2 6. ♗f2

26 Eindspel / Toren tegen pion: B

- 1) 1. ♚e5 ♗b6 2. ♗g7 ♗a5 3. ♗f6 ♗b4 4. ♗f5 ♗c4 5. ♗e4 b4 6. ♗e3 (6. ♚e8 ♗c3 7. ♗e3 b3 8. ♚c8+!)
6. ... b3 7. ♗d2
- 2) 1. ♚e8 (1. ♗h5 ♗f3 2. ♚e8 g3) 1. ... ♗f3 2. ♚f8+ ♗e2 3. ♚g8 ♗f3 4. ♗h5 g3 5. ♗h4 g2 6. ♗h3
- 3) 1. ♗h4 ♗f3 2. ♗h3 (2. ♚f6+ ♗g2 3. ♚e6 ♗f3 4. ♗h3 e3 5. ♚f6+ ♗e2 6. ♗g2) 2. ... e3 3. ♚f6+ ♗e2 4. ♗g2
♗d1 5. ♗f3
- 4) 1. ♗f5 c4 2. ♗e4 c3 3. ♗d3 c2 4. ♚d2
- 5) 1. ♚f8 ♗h2 2. ♗e5 g3 3. ♗f4 g2 4. ♚h8+ ♗g1 5. ♗g3
- 6) 1. ♗f7 ♗e4 2. ♚e8+! ♗f3 (2. ... ♗f4) 3. ♚d8 ♗e4 4. ♗e6 d4 5. ♗d6! d3 6. ♗c5 ♗e3 7. ♗c4 d2 8. ♗c3
- 7) 1. ... c2 2. ♚b4+ ♗d5 3. ♚b5+ ♗d6 4. ♚b6+ ♗c7 0-1
- 8) 1. ... c2 2. ♚b4+ ♗d5 3. ♚b8 ½-½ (3. ... c1 ♗? 4. ♚d8+ en ♚c8+)
- 9) 1. ... c2 2. ♚b4+ ♗d5 3. ♚b5+ ♗d6 4. ♚b6+ ♗c5 0-1 c1 ♗ is met schaak
- 10) 1. ... ♗g2 2. ♚h7 f1 ♗ 3. ♚g7+ ♗h3 4. ♚h7+ ½-½ eeuwig schaak
- 11) 1. ... f2 2. ♗g5 f1 ♗ 3. ♚g4+ ½-½ eeuwig schaak
- 12) 1. ... f2 2. ♚g4+ ♗e5 3. ♚g5+ ♗e6 4. ♚g6+ ♗f7 0-1

27 Eindspel / Toren tegen pion: C

- 1) 1. ♗f4 a3 2. ♗e3 ♗b3 3. ♗d2 ♗b2 (3. ... a2 4. ♗c1) 4. ♚b8+
- 2) 1. ♚b6! (1. ♗e6 ♗b3 2. ♗d5 a3 3. ♗d4 a2 4. ♗d3 ♗b2 5. ♚b6+ ♗c1 6. ♚a6 ♗b2) 1. ... ♗a2 2. ♗e6 a3
3. ♗d5 ♗a1 4. ♗c4 a2 5. ♗b3 ♗b1 6. ♗a3+ ♗a1 7. ♚e6 ♗b1 8. ♚e1+
- 3) 1. ♗a5 (1. ♗b5 ♗b3) 1. ... ♗a1 2. ♗a4 a2 3. ♗b3
- 4) 1. ♚h4+ ♗b3 2. ♗b5! a3 3. ♚h3+ ♗b2 4. ♗b4 a2 5. ♚h2+ ♗b1 6. ♗b3 a1 ♗+ 7. ♗c3
- 5) 1. ♗d2! (1. ♗d3? ♗b2 2. ♚c2+ ♗b3 3. ♚c8 ♗b2! 4. ♚b8+ ♗c1!) 1. ... ♗b2 2. ♚c2+! (2. ♚c8? a2 3. ♚b8+
♗a1!) 2. ... ♗b3 (2. ... ♗b1 3. ♗c3! a2 4. ♚b2+! ♗a1 5. ♚h2 ♗b1 6. ♚h1#) 3. ♚c8 (3. ♗c1? a2 4. ♚b2+
♗a3) 3. ... a2 4. ♚b8+ ♗a3 5. ♗c2! a1 ♗+ 6. ♗c3 ♗a2 7. ♚b7 ♗a3 8. ♚a7#
- 6) 1. ♚g8+ ♗f3 2. ♚h8 ♗g4 3. ♗b2 h4 4. ♗c2 h3 5. ♗d2 ♗g3 6. ♗e2 ♗g2 7. ♚g8+ ♗h1 8. ♗f3 h2 9. ♗g3
♗g1 10. ♗h3+ ♗h1 11. ♚d8 ♗g1 12. ♚d1+
- 7) 1. ... ♗c2 (of 1. ... ♗a3; 1. ... ♗c1)
- 8) 1. ... ♗b5
- 9) 1. ... ♗b2 2. ♚b8+ ♗c1 3. ♚c8+ ♗b2 4. ♚c2+ ♗b3
- 10) 1. ... ♗b3 (1. ... ♗b4 2. ♗f5 (2. ♚b1+ ♗c3 3. ♚a1 ♗b4 4. ♗f5 a4 5. ♗e4 ♗b3 6. ♗d3 a3 7. ♚b1+ ♗a2
8. ♚b4 ♗a1 9. ♗c2 a2 10. ♗b3 ♗b1 11. ♚h4 a1 ♗+ 12. ♗c3 ♗a2 13. ♚h8 ♗b1 14. ♚h5 ♗a2 15. ♚b5) 2. ...
a4 3. ♗e4 a3 4. ♗d3 a2 5. ♗c2) 2. ♚b1+ ♗a2 3. ♚b6 a4 4. ♗f5 a3 5. ♗e4 ♗a1 6. ♗d3 a2
- 11) 1. ... ♗b4 (1. ... ♗b3 2. ♗d6 a4 3. ♗c5 a3 4. ♚h3+ ♗b2 5. ♗b4 a2 6. ♚h2+ ♗b1 7. ♗b3 a1 ♗+ 8. ♗c3)
2. ♚b1+ ♗c3 3. ♚a1 ♗b4 4. ♗d6 a4 5. ♗d5 a3 6. ♗d4 ♗b3
- 12) 1. ... ♗c5 2. ♗f7 a5 3. ♚a8 ♗b4 4. ♗e6 a4 5. ♗d5 a3 6. ♗d4 ♗b3 7. ♗d3 ♗b2 8. ♚b8+ ♗c1

28 Strategie / Sterk veld: A

- 1) 1. ♗c2 ♗d8 2. ♗b4
- 2) 1. ♗h4 ♗d7 2. ♗h5+
- 3) 1. ... ♗f7
- 4) 1. ... ♗h5 2. ♗c2 (2. ♚d2 ♗h6) 2. ... ♗f4
- 5) 1. g5 ♗e8 2. ♗d5 ♗f8 3. f6 ♗xf6 4. ♗xf6+
- 6) 1. ... ♗e8 2. ♚f2 ♗d6
- 7) 1. ♗a4 ♗c7 2. ♗xc6 ♗xc6 3. ♗e5

- 8) 1. ... e4 2. ♖g2 ♗e5
 9) 1. e5 dxe5 2. ♗e4 ♜xf4 (2. ... ♜e7 3. fxe5) 3. ♜h3
 10) 1. ♜h5 ♖g7 2. ♗e3
 11) 1. c5 (1. ♗b5 cxb5 2. ♗xf6+ ♗xf6 3. ♖xb7 ♜ab8 4. ♖c6) 1. ... bxc5 2. dxc5 ♗xc5 3. ♗b1
 12) 1. ♖xh6 (1. ♗e4 f5 2. gxf5 ♗xf5; 1. ♗c4 b5 2. ♗xe5 ♖f6) 1. ... gxh6 2. ♗e4 ♖g7 3. d6

29 Verdedig tegen een vrijpion: A

- 1) 1. ♖e5 g2 2. ♖xh2 gxh1 ♜ pat
 2) 1. ♖f5 ♖xf5 2. ♗c4 b1 ♜ 3. ♗a3+
 3) 1. ♖a5+ ♖xa5 2. ♜a3+
 4) 1. ♜b3! a1 ♜ 2. ♜b8+ ♖xb8 pat
 5) 1. ♜xe1 ♖c6 2. ♜e4 f1 ♜+ (2. ... ♖xe4 pat; 2. ... ♖g3 3. ♜g4+ ♖xf3 4. ♜g1) 3. ♗g1+ ♖g3 pat
 6) 1. ♜g5 ♖xg5 2. ♖e4 g1 ♜ 3. f4+
 7) 1. ♜e8+ ♖xg7 2. ♜xe3 g1 ♜ 3. ♜g3+ ♜xg3 pat
 8) 1. ♜h6 ♖b7 2. ♜h3! a1 ♜ 3. ♜a3+ ♜xa3 4. ♗b5+
 9) 1. ♖h1 e2 2. ♜g1 ♜f1 3. ♖c3
 10) 1. ♖h3 ♖xe5 2. ♜f8+ ♖e1 3. ♜f1+ ♖e2 4. ♜f2+ ♖xf2 pat
 11) 1. ♖b4 b1 ♜ 2. ♖a3+ ♖d2 3. ♖b4+ ♖e3 4. ♖c5+ ♖f4 5. ♖d6+
 12) 1. b5 ♗a7 (1. ... h1 ♜ 2. ♖c6+) 2. ♗e4 ♗xb5 (2. ... h1 ♜ 3. ♖f7#) 3. ♗g3

30 Verdedig tegen een vrijpion: B

- 1) 1. ♜c3+ ♖a2 (1. ... ♖b4 2. ♗d5+ ♖a4 3. ♜h3) 2. ♗c4 b1 ♜ 3. ♜a3#
 2) 1. ♗e5 e1 ♜ (1. ... dxe5 2. ♜f5+ ♖g4 3. ♜xe5 ♖f3 4. ♖g1) 2. ♜h8+ ♖g5 3. ♗f3+
 3) 1. ♗f5 (1. ♜b4 h5; 1. ♗c8 ♖h7 2. ♜xb7+ ♖h8) 1. ... g1 ♜ 2. ♜g6+ ♜xg6 3. ♗e7+ ♖f7 4. ♗xg6
 4) 1. ♖f1 gxfl ♜ 2. ♜e8+ ♖f4 3. ♜f8+ ♖g3 4. ♜xf1
 5) 1. ♜h1+ ♖xh1 2. g4+ ♖h2 3. ♖xa2
 6) 1. ♜g8+ ♖b7 2. ♖a7 ♖xa7 3. ♜g1
 7) 1. ♜g5 b1 ♜ (1. ... ♖xg5 2. ♗xe4+) 2. ♗f7#
 8) Tekening
 9) Tekening
 10) 1. ♜a1 g3 2. ♗e1 f1 ♜ 3. ♗d3+
 11) 1. ♜a5 b1 ♜ 2. ♖c1+ ♖a4 (2. ... ♖b3 3. ♜a3+) 3. ♜xa4+ ♖b3 4. ♜b4+
 12) 1. ♗d4 a1 ♜ (1. ... ♖xd4 2. ♜g4+ ♖c5 3. ♜a4; 1. ... exd4 2. ♜g5+ ♖c6 3. ♜a5) 2. ♜d8+ ♖c5 3. ♗b3+

31 Verdedig tegen mat: A

- 1) 1. ♜e7 (1. ♜c8 ♜xe4) 1. ... ♜xe4 2. ♜xe4
 2) 1. ♜b2+ ♖xb2 2. bxa7+ ♖c2 3. ♜c8+ ♖d2 4. ♜xc1 ♖xc1 5. a8 ♜
 3) 1. ... ♗d7 (1. ... ♗e6 2. ♗e7+ ♖f8 3. ♗xd5= ♖g8 4. ♗e7+) 2. ♜d8+ ♖g7 3. ♜xd7 ♖xf2
 4) 1. ... ♜g4 2. ♜xg4 (2. ♖xg7+ ♜xg7; 2. ♜xg4 ♜e1#) 2. ... ♖xh6+
 5) 1. ♜g8+ ♖xg8 2. ♜c8+ ♖h7 3. ♜h3
 6) 1. ... ♗e5 (1. ... ♖e7 2. ♜xe6+ ♖d8 3. ♗f7+ ♖c7 4. ♜d6#) 2. dxe5 ♖e7
 7) 1. ♜c8 (1. ♜a8 ♜xe4) 1. ... ♜xe4 2. ♜xh3
 8) 1. ... ♜d2+ (1. ... ♜d7 2. ♜h8+ ♖e7 3. ♜f6+ ♖f8 4. ♜h1 ♜d2+ 5. ♖f3 ♜d3+ 6. ♖e2) 2. ♖g1 ♖e7 3. ♜xf7+ ♖d8
 9) 1. ... ♜xa2+ 2. ♖xa2 ♜a8+ 3. ♖b2 ♜fe8
 10) 1. ... ♖xd4 2. ♜e7 ♜f5
 11) 1. ♜f8+ (1. ♜xf2 ♜xc1+ 2. ♜f1 ♜xg2+) 1. ... ♖xf8 2. ♗xg5
 12) 1. ♜f3 (1. ♜g1? ♜xf4+ 2. ♖h1 ♜g3 3. c4 ♖e4 4. c5 g6) 1. ... g6 (1. ... ♜e2 2. ♖g3) 2. ♜h4 ½-½

32 Verdedig tegen koningsaanval: A

- 1) 1. ... ♜e8 2. ♜g4 ♜xe1+ 3. ♜xe1 ♜f8
 2) 1. ... ♗e3 2. ♖xe7 ♜c1+
 3) 1. ... ♗f6 2. ♜g5 ♗e8 (2. ... ♜g8? 3. ♜xg8+ ♜xg8 4. ♜xf6+; 2. ... ♖e4? 3. ♜xh7+ ♗xh7 4. ♜g7#)
 4) 1. ... ♜d6 (1. ... ♜fd8? 2. ♜h8+ ♖xh8 3. ♜h1+ ♖g8 4. ♜h7+ ♖f8 5. ♜h8#) 2. ♜h8+ ♖xh8 3. ♜h1+ ♜h2+
 5) 1. ... ♗g6 (1. ... ♗xh7 2. ♜xe7)
 6) 1. ... ♗f5 2. g4 (2. ♗g5 ♗h6) 2. ... ♖c6! Ruilt een aanvaller en geeft voordeel. Afdoende om de koningsaanval af te slaan is 2. ... ♜h4 3. ♜xh4 ♗xh4.
 7) 1. ... fxg6 (1. ... ♜xd5 2. ♗xe7+ ♖f8 3. ♗xd5) 2. ♜xg6+ ♜g7

- 8) 1. ... ♖xf6 2. exf6 ♜f4+ 3. ♗b1 ♜xf6
- 9) 1. ... ♗g8 (1. ... h6 2. ♙xh6) 2. ♙xf6 ♙xf6 3. ♜xh7+ ♗f8
- 10) 1. ... ♙h4 (1. ... g5 2. ♜h8+ ♙xh8 3. ♚xh8#) 2. ♚xh4 f6
- 11) 1. ... ♙g5 (1. ... g5? 2. ♜f3) 2. ♜xg5 ♜xf1+ 3. ♗h2 ♜f5
- 12) 1. ... ♗f3 ♙xg2+? 2. ♗xg2) 2. gxf3 ♙xf3+ 3. ♚xf3 ♚e1+

33 Verdedig tegen dreigingen: A

- 1) 1. ... ♙d5 (1. ... ♜f5 2. ♜xg7+ ♚xg7 3. ♚d8+)
- 2) 1. ... ♚d7 2. ♚xf7+ ♚dx7
- 3) 1. ♚c8+ (1. ♙xg5 ♚g8) 1. ... ♗xc8 2. ♙g4 gxf4+ 3. ♗f3 ♜xg4+ 4. ♗xg4
- 4) 1. ... ♜c5+ 2. ♗f1 ♚xe8 3. ♚xe8+ ♗f8
- 5) 1. ... ♚c8 2. ♗f6 ♚c1+ 3. ♗f2 (3. ♗h2 ♗f1+ 4. ♗g1 ♗d2+) 3. ... ♗e4+
- 6) 1. ♚f2 (1. c7? ♚h1+ 2. ♙xh1 ♗f1# ; 1. ♙f3? ♗f1+ 2. ♗h1 ♚b1)
- 7) 1. ... ♙d1! (1. ... ♜d7 2. ♜h5+) 2. ♜e3 ♜d7=
- 8) 1. ♜f8 (1. g4 ♚g2+ 2. ♗f1 ♜f6+) 1. ... ♚g2+ 2. ♗f1 ♜g6 3. g4
- 9) 1. ♜e8+ ♗h7 2. ♜h8+ ♗xh8 3. ♗xf7+ ♗g8 4. ♗xg5
- 10) 1. ... ♚e5 2. ♜xf7 ♙d5
- 11) 1. ... ♗f8 (1. ... g6 2. ♜a6 ♙d7 3. ♚xd7 ♜xe4 4. ♜b5) 2. ♚d8+ ♚xd8 3. ♙xc6
- 12) 1. ♙c5 (1. ♗g1 ♜d1+ 2. ♗f2 ♜d2+ ; 1. ♚xb7 ♜d1+ ; 1. ♚bb4 ♜d1+ 2. ♜g1 ♜f3+ ; 1. ♚b1 ♜xe4 2. ♚xb7 ♜e1+)

34 Toreneindspel / Vrijpion: A

- 1) 1. ♚g1 ♚b2+ 2. ♚g2 ♚b1 3. ♚c2
- 2) 1. h8♜+ (1. ♗d5 b3 2. ♗xc4 b2) 1. ... ♗xh8 (1. ... ♚xh8 2. ♚g1+) 2. ♗f7 ♚xa7+ 3. ♚xa7 c3 4. ♗g6
- 3) 1. ♚h2 ♚xa7 (1. ... h5 2. ♚a2 ♚xa7 3. ♚xa7+ ♗f6 4. ♗c2) 2. ♚xh7+
- 4) 1. f8♜+ ♚xf8 2. ♚d1 ♚c8 3. ♚d7+
- 5) Tekening
- 6) 1. d6+ ♗e6 2. d7+ ♗e7 3. d8♜+ ♗xd8 4. ♚a8+
- 7) 1. ♚g6+ ♗d7 2. ♚g8 ♚xh7 3. ♚g7+ ♚xg7 4. hxg7
- 8) 1. ♚d4+ ♗c5 (1. ... ♗c3 2. ♚d3+ ♗c4 3. ♚f3) 2. ♚d5+
- 9) 1. ♚h1 ♗d7 2. ♚h8 ♚xa7 3. ♚h7+
- 10) 1. ♚f5! ♚xf5+ (1. ... ♗xe7 2. ♚xf6 ♗xf6 3. ♗f4) 2. ♗g4 ♗xe7 3. ♗xf5
- 11) 1. ♚b6 (1. ♚g4+ ♗b5 2. ♚xh4 ♚xa6 3. ♗xd7=) 1. ... ♗a5 2. ♚b2
- 12) 1. ♚a6 (1. ♗g1 ♚a1+ 2. ♚f1 ♚a8) 1. ... ♚b3 2. ♚a3 ♚xa3 3. h8♜

35 Toreneindspel / Kwetsbaarheid: A

- 1) 1. b4 ♚d6 2. ♗c7
- 2) 1. ♗g7 ♚xc7 2. ♗f6
- 3) 1. ♚f6 h4 2. f3+ ♗h5 3. g4#
- 4) 1. ... ♗f3 2. ♚f7+ ♗g2
- 5) 1. ♗g6 ♚e5 2. ♚xd6 ♚e8 3. ♗f7
- 6) 1. ♚c1 g5 2. f5 g3+ 3. ♗xg3 g4 4. ♗f4
- 7) 1. ... ♚e5 2. g7 ♚a5+ 3. bxa5 b5#
- 8) 1. ♗f6 h6 2. ♗g6 ♚g5+ 3. ♗xh6 ♚g8 4. ♚h7#
- 9) 1. ♚h8+ ♗g4 2. ♚g8+ ♗h5 3. g4+ ♚xg4 4. ♚h8#
- 10) 1. ... ♚b3 2. d5 c5 3. ♚h6 b5#
- 11) 1. ♚d1 g5 2. f5 g4 3. ♗f4 g3 4. ♚h1#
- 12) 1. ♚g8 [1. ♚h8+ ♗g4 2. ♚xh4+ ♗xh4 3. ♗xe6 ♗g3 4. ♗e5 f3 5. gxf3 ♗xf3 6. ♗d5 ♗f4 7. ♗c5 ♗e5
8. ♗b5 ♗d6 9. ♗xa5 ♗c7) 1. ... e5 (1. ... f3 2. g4+ ♚xg4 3. ♚h8#; 1. ... ♚h2 2. ♚h8+ ♗g4 3. ♚xh2 ♗g3
4. ♚h5 ♗xg2 5. ♚xa5) 2. ♗f5 ♗h6 3. ♚h8+

36 Toreneindspel / Techniek: A

- 1) 1. ♚d6+ ♗c7 2. ♚d4
- 2) 1. ♚h5+ (1. ♚h3 ♚b5 (1. ... ♗a6) 2. ♚h5 ♚xh5 3. b8♜) 1. ... ♗a6 2. b8♜
- 3) 1. ... ♚b6 (1. ... a2 2. ♚g8+ ♗d7 3. ♚a8) 2. ♚g8+ ♗d7 3. ♚a8 ♚a6
- 4) 1. ... a5 2. bxa5 bxa5
- 5) 1. f5+ ♗xf5 2. ♚xh5+ ♗g6 3. ♚a5 ♚e8 4. a7 ♚a8
- 6) 1. ♚xh7+ ♚xh7 2. h6

- 7) 1. g5 (1. ♖g6 ♗g5+ 2. ♖xh6 (2. ♖f7 a3 3. ♗xg5 hxg5 4. ♖e7 a2 5. f7 a1 ♗ 6. f8 ♗+ ♖h7) 2. ... ♗xg7 3. fxg7+ ♖g8) 1. ... hxg5 (1. ... ♗xg5 2. ♗xg5 hxg5 3. ♖e7) 2. ♖g6 ♗e6 3. ♗a7
- 8) 1. c6 (1. ♗c2 ♖e5 2. c6 ♗d4+) 1. ... ♖e6 2. ♗c2 ♗a3+ 3. ♖e4
- 9) 1. ... g5 (1. ... ♗xf3+ 2. gxf3 ♖g6 3. ♖h4 ♖h7) 2. fxg5 hxg5 3. ♖g3 g4
- 10) 1. ♗e6+ ♖f5 (1. ... ♖f3 2. ♗e5 ♗d2+ 3. ♖h3 ♗d1 4. ♗f5+ ♖e4 5. ♗xh5) 2. ♗h6 ♖g4 3. ♗g6+ ♖f3 4. ♗g5
- 11) 1. ... ♗b1+ 2. ♖g2 ♗b2 3. ♗f2 e3
- 12) 1. ... ♖e4 met eenvoudige technische winst, fout is 1. ... b2 2. ♗xb2 ♗h2+ 3. ♖f3 ♗xb2=.

37 Toreneindspel / Kwetsbaarheid: A

- 1) 1. ♗b1 (1. ♖c4 ♖a3) 1. ... ♖a5 2. ♖c4 ♗a7 (2. ... ♗b6 3. ♗a1#) 3. ♖c5 ♖a6 4. ♖xc6
- 2) 1. ♗a7! ♖c8 (1. ... d3 2. h7 d2 3. ♗a8+ ♖e7 4. ♗xf8 d1 ♗ 5. h8 ♗) 2. h7 ♗h8 3. ♗g7
- 3) 1. f4 ♖g6 2. c4
- 4) 1. ♖g7! f2 2. ♗a1 ♗f8 3. ♗a8+ ♖e7 4. ♗xf8
- 5) 1. ♗h7 (1. ♖d6 ♖f8) 1. ... c4 2. ♖d6
- 6) 1. ... ♗b1+ 2. ♖g2 ♖f5 3. f3 gxf3+ 4. ♖xf3 ♗b3+
- 7) 1. ♗h7+ ♖g8 2. g7 ♖xh7 3. gxf8 ♗ ♖h6 4. ♗h8#
- 8) 1. ♗b7+ ♖h8 2. ♗b8+ ♖xh7 3. ♖d6
- 9) 1. ♗a1 ♗xb7 2. ♗a8+ ♖h7 3. ♖c6
- 10) 1. ... ♗h6+ (1. ... ♖f8? 2. ♗a8+ ♖e7 3. ♗a5 ; 1. ... g2? 2. ♗a8#) 2. ♖f5 ♗f6+ 3. ♖g5 g2 4. ♗g3 ♖f7
- 11) 1. ♗e2 (1. ♗d1 ♖b5 2. ♗d5+ ♖c6) 1. ... ♖b5 (1. ... ♗b5 2. ♗a2#) 2. ♗e5+ ♖c6 3. ♗e6+
- 12) 1. ♗d2! (1. ♗a2 c3) 1. ... c3 2. ♗a2! ♖g6 3. ♗a6+ ♖f7 4. ♗a7+ ♖f6 5. ♗xg7

38 Toreneindspel / Vrijpion: B

- 1) 1. h7 ♗f8 2. ♗g4+ ♖h6 3. ♗g8
- 2) 1. ♗f7 ♖c6 (1. ... ♖c8 2. e7 ♖d7 3. e8 ♗+ ; 1. ... ♖b8 2. e7 ♗c8 3. ♗f8) 2. e7 ♗c8 3. ♗f8 ♖d7 4. ♗xc8
- 3) 1. ♗d2+ ♖e7 2. f6+ ♖e8 3. f7+ ♖e7 4. ♗xd8 ♖xd8 5. f8 ♗+
- 4) 1. ♗b7 ♖c8 2. ♗e7 ♖d8 3. ♗a7
- 5) 1. ♗e7 ♗xe7 2. f6+ ♖xf6 3. h8 ♗+
- 6) 1. ♖a1 ♖a4 2. ♖b2 ♗h5 3. a7 ♗a5 4. ♗b3 (4. ♗b7)
- 7) 1. a7 ♗xh6+ (1. ... ♗d8 2. h7 ♖f7 3. ♗g8) 2. ♗h4 ♗xh4+ (2. ... ♗a6 3. ♗h8+ ♖e7 4. a8 ♗) 3. ♖g3
- 8) 1. ♗c3+ ♖a4 2. ♗c1 ♗xb7 3. ♗a1+ ♖b5 4. ♗b1+
- 9) 1. ♗e8 (1. ... ♖g6 2. ♗xe6+ ♖h7 3. ♗c6 ♗a3 4. ♖e2)
- 10) 1. ♗h1+ ♖g2 2. ♗c1 ♗a8 3. ♗xc2+
- 11) 1. ♗a4 ♗xa4+ 2. ♖b5 ♗a7 3. c6
- 12) 1. h7+ ♖h8 2. g7+ ♖xh7 3. ♗f8

39 Toreneindspel / Afwikkelen: A

- 1) 1. ♗g7+ ♗xg7 2. fxg7 ♖xg7 3. ♖e3 ♖f6 4. ♖f4
- 2) 1. ... ♗b6+ 2. ♖d7 ♗b7 3. ♗xb7+ ♖xb7 4. ♖d6 ♖b6 5. ♖d5 ♖b5
- 3) 1. ♖g4+ ♖g6 2. ♗f6+ ♖xf6 3. ♖xh5 ♖e7 4. h7
- 4) 1. ... ♗g5+ 2. ♖xg5 (2. ♖f4 ♗g4+ 3. ♖xg4 ♖xe4 4. g7 e1 ♗ 5. g8 ♗ ♗g1+) 2. ... ♖xe4 3. g7 e1 ♗ 4. g8 ♗ ♗g1+
- 5) 1. ♗a8 ♗xh7 2. ♗a6+ ♖f7 3. ♗a7+ ♖g8 4. ♗xh7 ♖xh7 5. ♖f5
- 6) 1. ♖g6! ♗xf7 2. ♖xf7 e2 3. g6 e1 ♗ 4. g7+ ♖h7 5. g8 ♗+ ♖h6 6. ♗g6#
- 7) 1. ♗d8 ♗xa7 2. ♗d7+ ♗xd7 3. ♖xd7
- 8) 1. ♖f6 ♗g8 2. ♖f7 ♗d8 3. ♗e8 ♗xe8 4. ♖xe8
- 9) 1. ♖f1 ♗a3 2. ♗e3+ ♗xe3 3. fxe3
- 10) 1. ♗a4 (1. ♗xa3 ♗c2 2. ♗a4+ ♖h5) 1. ... ♗xa4+ 2. ♖b5
- 11) 1. ♗c8+! ♗xc8 2. ♖d5! (2. bxc8 ♗+ ♖xc8 3. ♖d5 ♖b7) 2. ... ♗b8 3. ♖c6
- 12) 1. ♖f3+ (1. ♗d5 ♖g3) 1. ... ♖h3 (1. ... ♖g1 2. ♖g3 ♖f1 3. ♗h2 c4 4. g5) 2. ♗d5 ♗xh7 3. ♗h5+ ♗xh5 4. gxh5

40 Aanval op de rokadestelling: A

- 1) 1. ♖g5 hxg5 2. ♗h3
- 2) 1. ♖xb7+ ♗xb7 2. ♗c8+ ♗b8 3. ♗f3+
- 3) 1. ... ♖g3+ 2. hxg3 ♗f6 3. ♗xf2 exf2
- 4) 1. ♗h6 ♗e8 (1. ... gxh6 2. ♖g6#; 1. ... ♖f6 2. ♗xh5) 2. ♖c2

- 5) Tekening
- 6) Tekening
- 7) 1. ♖xh6+ ♙h7 2. e6 ♙xf2+ 3. ♗h1
- 8) 1. ♗xh7 ♗xh7 2. ♖h5+ ♗g8 3. ♗g5
- 9) 1. ♙f6 gxf6 2. ♖g4+
- 10) 1. ... ♗xg2 (1. ... ♖g4 2. g3 ♖f3 3. gxf4 ♗d6 4. ♗e5) 2. ♗xg2 ♖g4+ 3. ♗h1 ♖f3+ 4. ♗g1 ♗d6
- 11) 1. ♗xh7 ♗xh7 2. ♗h1+ ♗h5 3. ♗xh5+ gxf5 4. ♖g7#
- 12) 1. ♖xh6+ gxf6 2. ♗e5+

41 Aanval op de rokadestelling: B

- 1) 1. ... ♗xd4 2. ♙xd4 ♙xf3
- 2) 1. ... ♙d4+ 2. ♗h1 ♗xh2
- 3) 1. ... ♗f4 2. gxf4 ♗f6
- 4) 1. ♗g5 ♙xg5+ 2. ♖xg5+ ♗h8 3. ♖f6+ ♗g8 4. ♗d3
- 5) 1. ... ♗xf2+ 2. ♗g1 ♖g2+ 3. ♗xg2 ♗h3+ 4. ♗h1 fxf2#
- 6) 1. ♙h6 ♙f6 2. ♙xg7 ♙xg7 3. f6
- 7) 1. ♗f6+ gxf6 (1. ... ♗h8 2. ♖h5#) 2. ♖g4+ ♗h8 3. ♗g2
- 8) 1. ♗h5+ ♗xh5 2. ♖h6+ ♗g8 3. ♗g1+
- 9) 1. ♗d5 exd5 (1. ... ♙xd5 2. ♖xh5) 2. ♖xh5 gxf5 3. ♗g3#
- 10) 1. ♗f3 ♖e6 2. ♗g3
- 11) 1. ♗e4 (1. ♗xf5 exf5 2. ♖xf5+ ♗g7=) 1. ... fxe4 2. ♗f6
- 12) 1. ♙c5 g5 2. ♖xh7+ ♗xh7 3. ♗h3+ ♗g6 4. ♗xg5#

42 Aanval op de rokadestelling: C

- 1) 1. ♗xd5
- 2) 1. ♗f5 gxf5 2. ♙xf5
- 3) 1. ... ♗xf3 2. gxf3 ♖g5+ 3. ♗h1 ♖f4
- 4) 1. ♙h7+ (1. ♖h3 ♖h6) 1. ... ♗h8 2. ♙g6+ ♗g8 3. ♗h8+ ♗xh8 4. ♖h5+ ♗g8 5. ♖h7#
- 5) 1. ♗g5 fxf5 2. f6
- 6) 1. ♗xg7 ♙xg7 2. f6
- 7) 1. ♗xg7+ ♗xg7 2. ♖g4+ ♗h8 3. ♖f5
- 8) 1. ♗h7+ ♗xh7 2. ♖h5+ ♗g7 3. ♖xg6+ ♗h8 4. ♖h7#
- 9) 1. ♗f6+ gxf6 (1. ... ♗h8 2. ♗xh7) 2. ♖g4+ ♗h8 3. ♖h4
- 10) 1. ♖h3 g6 (1. ... h6 2. ♖f5) 2. ♙xg6
- 11) 1. ♖b3+ ♗a8 2. ♖c4 ♗b7 3. ♖b4+ ♗a8 4. ♖c5
- 12) 1. ♗xg7+ ♗xg7 2. ♖f7+ ♗h8 3. ♙g6

43 Aanval op de rokadestelling: D

- 1) 1. ♖f6
- 2) 1. ♙f5 gxf5 2. ♗xf5
- 3) 1. ♗e5 dxe5 2. ♖g5 g6 3. ♖h6
- 4) 1. ♗e4 ♖xe4 (1. ... ♗xe4 2. ♙xe7 ♗xe7) 2. ♖xf6+ ♗g8 3. ♙h6
- 5) 1. e5 ♙xe5 2. ♗xe5 ♗xe5 3. ♖h6
- 6) 1. ♗f5 gxf5 2. ♖g5
- 7) 1. ♗e4 g5 2. ♖xg5+ (geen zwarte stip)
- 8) 1. ♗f5 ♖c5 (1. ... gxf5 2. ♖g5) 2. ♙xg7 gxf5 3. ♖g5
- 9) 1. ♗g8+ ♗a7 2. ♗a8+ ♗xa8 3. ♖xa6+ ♗b8 4. ♖xb7#
- 10) 1. ♖f6 ♖c3 2. ♗c7
- 11) 1. ♖d8 (1. ♖e1 ♙f5 2. exf5 ♗h8 3. ♖h4 ♖e7 4. ♗d7 ♗ad8)
- 12) 1. ... ♗xg2+ 2. ♗xg2 ♙h3+ 3. ♗g1 ♖g4+ 4. ♗g3 ♖f3

44 Aanval op de rokadestelling: E

- 1) 1. ♗xh5 gxf5 2. ♗xh5
- 2) 1. ... ♖d8
- 3) 1. ♗h4!
- 4) 1. ♗h5 gxf5 2. ♗f6+
- 5) 1. ♗h5 ♙f6 2. ♗g5 ♗e8 3. ♖xh7+ ♗f8 4. ♖xf7#
- 6) 1. ♗xf6 ♙xf6 2. ♖h4

- 7) 1. ♖h4 h5 2. ♗g5
- 8) 1. ♘f3 ♘d5 2. ♘g5 ♘f6 3. exf6
- 9) 1. ♚xf6 gxf6 2. ♘h5 (2. ♖h6 f5 3. exf5)
- 10) 1. ♗g3 f6 2. ♚xe6
- 11) 1. ♘e5 ♘xe5 2. ♗xe5
- 12) 1. ♚f5 ♚g8 (1. ... exf5 2. ♘xf6) 2. ♘xf6 ♚g7 3. ♚g5

45 Aanval op de rokadestelling: F

- 1) 1. ♘f3 ♗f8 2. ♘g5
- 2) 1. ♘xe7+ ♗xe7 2. ♘d5
- 3) 1. ♗e3
- 4) 1. ♙f5
- 5) 1. ... ♙d3 2. ♗xd3 ♘g4 3. ♚fe1 ♗xh2+ 4. ♘f1 ♗xf2#
- 6) 1. ♚f5 dxc3 2. ♗xh6+ ♘xh6 3. ♚h5#
- 7) 1. ... ♚e3 2. fxe3 ♘h3
- 8) 1. ♘eg5 hxg5 2. ♘xg5
- 9) 1. ♚f5 ♘g8 2. ♚xf6
- 10) 1. ♙c5
- 11) 1. ♚a2
- 12) 1. ... c5 2. ♗d5 ♗h2+ 3. ♘f1 ♗h1+ 4. ♘e2 ♗xg2+ 5. ♘d3 ♘e5+

46 Strategie / Open lijn: A

- 1) 1. ♗xb6 axb6 2. ♚c1 ♚b8 3. ♚c7
- 2) 1. ♙b5 ♚ed8 2. ♙d7
- 3) 1. ♚d1 ♗c6 2. ♗d3 c4 3. ♗d7
- 4) 1. a4 ♘d8 2. a5 ♙c7 3. ♚b7
- 5) 1. ♚xf8+ ♘xf8 2. ♚f1+ (2. ♚d1)
- 6) 1. ♚c5 ♘f8 2. ♚ac1 ♚d8 3. ♚c7
- 7) Tekening
- 8) Tekening
- 9) Tekening
- 10) Tekening
- 11) Tekening
- 12) Tekening

47 Remise / Pat: A

- 1) 1. ♙h1 ♙d4+ 2. ♘g2 ♙xa7=
- 2) 1. ♘a6+! (1. ♙d5? b6+!) 1. ... bxa6 2. ♙b3! ♙xb3=
- 3) 1. e8♗ ♙xe8 2. c4+ ♗xd3=
- 4) 1. h3+ ♘h4 2. ♙e7+ ♚xe7= (2. ... ♘h3 3. ♙c5 ♚a5 4. ♘h5 ♚xc5+ 5. ♘g6)
- 5) 1. ♘f7 ♗a7 2. ♘g8 ♗xe7=
- 6) 1. ♚d7+ ♙xd7 2. e7+ ♚xe7=
- 7) 1. ♘h1 ♗h3+ 2. ♘h2 ♙xd4=
- 8) 1. ♚h5 ♘b8 2. ♚h8 c3 3. ♚xc8+ ♘xc8=
- 9) 1. ♘b1 ♘f7 (1. ... g4 2. ♘a1 g3 3. ♗h7) 2. ♘a1 ♘f8 3. ♗h7 ♙xh7=
- 10) 1. ♗b6+ ♚e6 2. ♗xe3+ ♚xe3=
- 11) 1. g6+ ♘xg6 2. ♙c2 ♚f6 (2. ... ♚g7 3. ♘g5) 3. h4 ♘g7 4. ♙xg6 ♚xg6=
- 12) 1. ♙g7! (1. ♘e7+? ♚xe7+; 1. ♙xh8? ♘xh8) 1. ... ♘xg7 (1. ... ♙xg7 2. ♘e7+ ♘h8 3. ♘g6+; 1. ... ♚xg7? 2. ♘f6#; 1. ... f4 2. ♘f6+ ♘xg7 3. ♘e7=) 2. f4 ♘g8 3. ♘f6+ ♙xf6= (3. ... ♘g7 4. ♘e7= (4. ♘d5! ♘g8 5. ♘f6+)

48 Remise / Pat: B

- 1) 1. ... ♙c6+ 2. ♗xc6 ♚g1+ 3. ♘xg1=
- 2) 1. ♙d5 ♚f5 (1. ... ♚a1+ 2. ♘b5) 2. ♘a6 (2. ♘b5 ♘b7) 2. ... ♚xd5= (2. ... ♚f6 3. ♙xc6+)
- 3) 1. h4 a2 2. ♗g8+ ♘xg8=
- 4) 1. ♙g2! ♘e4 (1. ... hxg2=) 2. ♙xe4 ♚b2 3. ♙xb7+ ♚xb7=
- 5) 1. ♙d1 ♚f4 (1. ... ♚g3 2. ♙g4 ♚xg4 3. ♘xg4; 1. ... ♚f1+ 2. ♘g2 ♚xh2+ 3. ♘f1) 2. ♙g4+ ♚xg4=
- 6) 1. f7 ♚e8+ 2. fxe8♗

- 7) 1. ♖c3 a3+ 2. ♗xa3 ♜xc3=
- 8) 1. ♙e5 ♜xa2 2. ♙b2 ♜xb2=
- 9) 1. ♗f1 ♜xe5 2. ♗f2+ ♗h2 3. ♗g4+ ♗xg4=
- 10) 1. e8♜ ♜a3+ 2. ♜a4 ♜xa4+ 3. ♗b5 ♜xa7=
- 11) 1. ♜c8+ ♗g7 2. ♜c7 ♜xc7 3. ♗e8+ ♙xe8=
- 12) 1. ♜e8 (1. ♜d8 e5) 1. ... e5 2. ♜f7+ ♜xf7=

49 Remise / Onvoldoende materiaal: A

- 1) 1. ♗g1 ♜h4 2. g4+ ♗xg4 3. ♗f3 ♜h3 4. ♗g2
- 2) 1. ♗d4+ ♗d5 2. ♗f3
- 3) 1. ♗c7 ♜f8 2. ♙c8 ♗c6 3. ♙b7
- 4) 1. ♗d4+ ♗d3 2. ♗f5 ♜e8 3. ♗d6 ♜e7 4. ♗f5
- 5) 1. ♜h1 (1. ♜a1? ♗c1; 1. ♜e1? ♗g1; 1. ♜f1? ♗g3+) 1. ... ♗g3+ 2. ♗g4 ♗xh1 3. ♗xh3
- 6) 1. ♗d5 ♜xd5+ 2. ♗e6 ♜d1+ (2. ... ♜f5+ 3. ♗d6 ♜f8 4. ♗e7) 3. ♗e7+
- 7) 1. ♜b1 ♙xb1 2. ♗xc3
- 8) 1. ♗g5 ♜f5 (1. ... ♜f1 2. ♗e4+ ♗xc4 3. ♗d2+) 2. ♗e4+ ♗xc4 3. ♗d6+
- 9) 1. ♜g7+ ♗f8 2. ♗h7! (2. ♗f6? ♗f3! 3. ♜h7 ♗g8 4. ♜g7+ ♗h8!; 2. ♜f7+? ♗e8 3. ♜f1 ♗d7!) 2. ... ♗d8 3. ♜xg1
- 10) 1. ♙h5 (1. ♗xb1? ♜xe2+ 2. ♗g3 ♜xc2 3. ♗f3 ♜b2 4. ♗c3 ♜b3) 1. ... ♗xh5 2. ♗xb1 ♗g4 3. ♗g2 ♜e2+ 4. ♗f1 ♗f3 5. ♗c3 ♜xc2 6. ♗d1=
- 11) Tekening
- 12) Tekening

50 Remise / Eeuwig schaak: A

- 1) 1. ♙h3+ ♗xf4 2. ♙d2+ ♗e5 3. ♙c3+ ♗d6 4. ♙b4+ ♗c7 5. ♙a5+
- 2) 1. ♜h8+ ♗d5 (1. ... ♗e4 2. ♜h1+ ♗d4 3. ♜a1+ ♗d5 4. ♜a8+ ♗e5 (4. ... ♗d6? 5. ♜b8+) 5. ♜h8+=) 2. ♜a8+ ♗d4 3. ♜a1+ ♗e4 4. ♜h1+ ♗e5 5. ♜h8+=
- 3) 1. ♗d4 ♜f1 2. ♗c2+ ♗a2 3. ♜a4+ ♗b3 4. ♜b4+
- 4) 1. ... ♜g1+ (1. ... ♜g1+ 2. ♗h3 ♜h1+ 3. ♗g4) 2. ♗h3 (2. ♗h2 ♜f2+ 3. ♗h3 ♜xg3#) 2. ... ♜xg3+ 3. ♗xg3 ♜g1+=
- 5) 1. ♗xe5 e1♜ 2. ♜f8+ ♜xf8 3. ♗g6+ ♗h7 4. ♗xf8+
- 6) 1. ♗f8 b1♜ 2. ♗f7+ ♗h7 3. ♗xg5+ ♗h6 4. ♗f7+
- 7) 1. ♜xh6+ ♗xh6 2. g8♗+ ♗h5 3. ♗f6+ ♗h6 4. ♗g8+
- 8) 1. ♜c8+ (1. ♜e8+? ♗g7 2. ♜e7+ ♗h6) 1. ... ♗h7 2. ♜c7+ ♗g8 (2. ... ♗h6 3. ♜f4+ ♜xf4 4. gxf4) 3. ♜c8+
- 9) 1. ... d4 2. exd4 ♜g5+ 3. ♗h2
- 10) 1. ♜xf7+ ♗g6 2. ♜f6+ ♗h5 3. ♜f5+ ♗g4 4. ♜f3+ ♗h5 5. ♜f5+
- 11) 1. ... h4+ 2. ♗xh4 ♜f2+ 3. ♗g4 ♜g2+ (3. ... ♜e2+? 4. ♗g3 ♜e3+ 5. ♗g2 ♜e2+ 6. ♗g1 ♜e3+ 7. ♗f1 ♜f3+ 8. ♗e1 ♜e3+ 9. ♗d1) 4. ♗h5 ♜h2+ 5. ♗g4
- 12) 1. ♗c4! b1♜ 2. ♗d6+ ♗a7 3. ♜c7+ ♗a6 4. ♜xc6+ ♗a5 5. ♗c4+

51 De laatste pion elimineren: A

- 1) 1. c3! (1. c4 ♗b6 2. c5+ ♗b5) 1. ... ♗b6 2. c4 ♗b7 3. c5 ♗b8 4. c6
- 2) 1. ♗e4 (1. g6 f6 2. ♗e6 ♙h8) 1. ... ♗b4 2. ♗d5 ♗b5 3. ♗d6
- 3) 1. ♗d4 ♙c8 2. g4! ♙xg4 3. ♗e5 ♙c8 4. g4! ♙xg4 5. ♗f6
- 4) 1. ... f1♜ (1. ... ♗d7 2. ♗d5) 2. ♙xf1 ♗e6 3. ♙d3 ♗e5
- 5) 1. ... c4 2. ♗g5 ♗e3 3. ♙f7 ♗d3 (3. ... ♗d4)
- 6) 1. ... ♗d6 2. ♙b3 ♗c6 (2. ... ♗e5 3. ♙c4 ♗d4 4. ♙xa6) 3. ♙c4 ♗b6 4. ♗f6 a5 5. b5 a4
- 7) 1. ... ♗e5 2. ♙e3 ♗e4 3. ♙c1 g5 4. ♙xg5 ♗f3
- 8) 1. c3 ♙a5 2. ♗c4 ♙b6 3. ♗b5 ♙a7 4. ♗c6 ♗e7 5. ♗b7
- 9) 1. ♗d6! (1. ♗c6? ♗c4) 1. ... ♙b5 2. ♗c5! ♙e8 3. ♗d4 g3 4. ♗e3 g2 5. ♗f2
- 10) 1. ♗c5 (1. ♗d5? ♗f7!) 1. ... ♗f7 2. ♗b6! ♙g3 3. a7! (3. ♗b7? ♙f2) 3. ... ♙f2+ 4. ♗c7!
- 11) 1. ♗d6 c4 2. ♗c5 ♙b3 3. ♗b4 ♙a2 4. ♗a3 ♙b3 5. ♗b4 ♙a2 6. ♗a3 ♙b1 7. ♗b4
- 12) 1. ♗c4!! (1. ♗b4 ♙c2 2. ♗c3 ♗c7) 1. ... ♙a2 (1. ... ♙c2 2. f6) 2. ♗c3! ♗c8 3. ♗b2

52 Dubbele aanval / Mix: A

- 1) 1. ♜f4 ♜e6 2. ♜f6 ♜xf6 3. ♗d5+
- 2) 1. ♙xe4 (1. ♜c8+? ♗g8 2. ♙xe4 ♜h4) 1. ... ♗xe4 2. ♜c8+ ♗h7 3. ♜f5+
- 3) 1. ♜xh7+ ♗xh7 2. ♗g6+ ♗g8 3. ♗xe7+ ♗h8 4. ♗xd5

- 4) 1. ♠d4 ♣xd8 (1. ... ♠f6 2. ♣xf6+ ♠xf6 3. ♠e6+ ; 1. ... ♠f7 2. ♠e6+; 1. ... ♠e5 2. ♠d7+) 2. ♠xf5+ ♠xf5 3. ♠xd8
- 5) 1. ... ♠h5+ 2. ♠f4 ♠f5+ 3. ♠e3 ♠g5+ 4. ♠d3 ♠xe7
- 6) 1. ♠d8+ ♠xd8 2. ♠b7+ ♠xb7 (2. ... ♠d7 3. ♠c8 ♠+ ♠e7 4. ♠c5+ ♠e8 5. ♠c6+) 3. ♠xd8 ♠+ ♠xb6 4. ♠xf7
- 7) 1. ♠h6+ ♠e4 2. ♠b1+ ♠d4 (2. ... ♠d3+ 3. ♠xd3+) 3. ♠b6+
- 8) 1. ... ♠e2+ 2. ♠d3 ♠f4+ 3. ♠c3 ♠e3+
- 9) 1. ♠f3 (1. ♠d8? ♠b2+; 1. ♠xf8+ ♠xf8+) 1. ... ♠g8 2. ♠xb7
- 10) 1. ... ♠d2 2. ♠g3 ♠e3+ 3. ♠h1 ♠xa7
- 11) 1. ♠h8+ ♠f7 2. ♠e8+ ♠xe8 3. ♠xf6+ ♠e7 4. ♠xd5+
- 12) 1. ♠xa2 ♠xa2 2. ♠a4 ♠bb8 3. ♠xa2+

53 Dubbele aanval / Mix: B

- 1) 1. ♠c6+ ♠xc6 2. ♠xe6+ ♠b7 3. ♠xd5+ ♠c8 4. ♠xd4
- 2) 1. ... ♠xe3 2. ♠xe3 ♠h4+
- 3) 1. ♠h7 ♠xh7 (1. ... ♠c8 2. ♠g8+ ♠c7 3. ♠xa8) 2. ♠xa8+ ♠d7 3. ♠a7+ ♠c6 4. ♠xh7
- 4) 1. ♠h7+ ♠f8 2. ♠h1 ♠g7 3. ♠xa8
- 5) Tekening
- 6) 1. ♠c8+ ♠f8 2. ♠xf8+ ♠xf8 3. ♠a3+
- 7) 1. ... ♠f2+ (1. ... ♠g5 2. ♠h1 ♠e2 3. ♠xe2 ♠xe2 4. ♠xe2) 2. ♠xf2 ♠h3+
- 8) 1. ♠e8 ♠g6 2. ♠d8+ ♠xd8 3. ♠xd8#
- 9) 1. ... ♠g5 (1. ... ♠d4 2. ♠d8#) 2. ♠g4 ♠d4
- 10) 1. ♠xg4+ ♠xg4 2. ♠xd8+ ♠xd8 3. ♠d1+
- 11) 1. ... ♠e2+ 2. ♠f1 ♠xe3
- 12) 1. ♠b8+ ♠c7 2. ♠c8+ ♠xc8 3. ♠xc6+ ♠b7 4. ♠xf6

54 Dubbele aanval / Mix: C

- 1) 1. ♠c5+ ♠e7 2. ♠e3+
- 2) 1. ♠h7! ♠g2 (1. ... ♠xh7 2. ♠a8+ ♠c7 3. ♠a7+) 2. ♠a8+ ♠xa8 3. ♠h8+
- 3) 1. ♠g4 ♠c2 2. ♠f6
- 4) 1. ♠d4 ♠e1 2. ♠b5+ ♠b8 3. ♠e8#
- 5) 1. ♠f7+! (1. ♠a8? ♠b4!) 1. ... ♠xf7 2. ♠a8+ ♠e8 3. ♠xe8+ ♠f7 4. ♠xe1
- 6) 1. ♠b7 ♠xb7 2. ♠d7+ ♠g8 3. ♠xd8+ ♠f7 4. ♠d7+ ♠e6 5. ♠xb7
- 7) 1. ♠f5 ♠e7 2. ♠f6+ (2. ♠b6+ ♠c7) 2. ... ♠e6 3. ♠b6+
- 8) 1. ♠d5! ♠xa3 (1. ... ♠a7 2. ♠c3! ♠xa3 3. ♠xb5+) 2. ♠c7+ ♠a7 3. ♠xb5+ ♠b6 4. ♠xa3 ♠c6 5. ♠b5!
- 9) 1. ♠d6+ ♠b6 2. ♠c4+ ♠b5 3. ♠a3+
- 10) 1. ♠a1+ ♠d2 2. ♠f2+ ♠c3 3. ♠f6+
- 11) 1. ♠c8 ♠h1 2. ♠h8 ♠g2 (2. ... ♠f3 3. ♠f8+ ; 2. ... ♠c6 3. ♠h6+; 2. ... ♠b7 3. ♠b8) 3. ♠h2
- 12) 1. ♠g1+ ♠f8 2. ♠a3+ ♠e8 3. ♠e1+ ♠d7 4. ♠e7+

55 Uitschakelen verdediging / Mix: A

- 1) 1. ... ♠a7 2. ♠c4 b5
- 2) 1. ♠b6 ♠xb6 2. ♠xe7 ♠f8 3. ♠h4 ♠xb2 4. ♠xe5 ♠xc3 5. ♠f6
- 3) 1. ♠d6 ♠xd6 2. ♠xc6+
- 4) 1. ... ♠xg5 2. ♠fg5 ♠f3
- 5) 1. ♠g7+ ♠h5 2. ♠g4+ ♠xg4 3. ♠xh7#
- 6) 1. ... ♠xe1+ 2. ♠xe1 ♠d4+
- 7) 1. ... ♠e1+ 2. ♠h2 ♠g3+ 3. ♠xg3 ♠fg3+ 4. ♠xg3 ♠xc8
- 8) 1. ♠xa7 ♠xa7 2. ♠c7
- 9) 1. ♠d8+ ♠f8 2. ♠g5+ ♠g7 3. ♠xf8+ ♠xf8 4. ♠d8#
- 10) 1. ... ♠xe1 2. ♠xe1 ♠xc3 3. ♠xc3 ♠xe2
- 11) 1. ♠e8+ ♠g8 2. ♠c7
- 12) 1. ♠c7 ♠xc7 2. ♠e8+ ♠f8 3. ♠e6+

56 Uitschakelen verdediging / Mix: B

- 1) 1. ♠f7 ♠a1 2. ♠2f6 ♠xf6 3. ♠xf6
- 2) 1. ... ♠xe3+ (1. ... ♠h1+ 2. ♠xh1 ♠xe3 3. ♠d8+ ♠xd8 4. ♠xe3) 2. ♠xe3 ♠h1+ 3. ♠xh1 ♠f1#
- 3) 1. ♠xe5 ♠xe5 2. ♠xd7+ ♠xd7 3. ♠xg7
- 4) 1. ♠f3 ♠c8 2. ♠e8 ♠b7 (2. ... ♠xe8 3. ♠xc6+) 3. ♠xc8 ♠xc8 4. ♠xc6

- 5) 1. ♖g6+ ♜h7 2. ♖f8+ ♜h8 3. ♗h7+ ♚xh7 4. ♖g6#
- 6) 1. ... ♚c3 (1. ... ♚a5? 2. c4 ♚a1+ 3. ♜c2) 2. ♗xc3 ♗f1+ 3. ♜b2 ♗a1#
- 7) 1. ♚b7 ♗d8 2. ♚d6 ♗e8 3. ♚xf6
- 8) 1. ... e3 2. ♗xe3 f4 3. ♗e5 ♚f5
- 9) 1. ... g5+ 2. ♜xh5 ♗xg4+ 3. ♗xg4 ♙f7#
- 10) 1. ... e5 2. ♙xe5 ♙c3 3. ♗g1 ♙xe5
- 11) 1. ♖xc8 ♗xc8 2. ♖b6
- 12) 1. ♙g8+ (1. ♗h8+? ♚xh8 2. ♚f7+ ♜g8 3. ♚f2+ ♜h7 4. ♚f7+) 1. ... ♚xg8 (1. ... ♜xg8 2. ♗h8#) 2. ♚f7+ ♚g7 3. ♚xg7+

57 Uitschakelen verdediging / Mix: C

- 1) 1. ♖e5 b1♗ (1. ... dxe5 2. ♗f6+; 1. ... ♗xe5 2. ♗c7#) 2. ♗f6+ ♚e7 3. ♗xe7#
- 2) 1. ... ♚e5 2. ♗xe5 ♗xc2+ 3. ♜a1 ♗c1+ 4. ♚xc1 ♚xc1#
- 3) 1. ♗g6 ♗h6 2. ♚xc6 ♗xg6+ 3. ♚xg6
- 4) 1. ♗c5+ ♜g7 2. f8♗+ ♚xf8 3. ♗g5#
- 5) Tekening
- 6) 1. ... ♗b4 2. ♗d1 (2. ♗xb4 ♚xc1+ 3. ♙f1 ♖xb4) 2. ... ♚xc1 3. ♗xc1 ♗xd4
- 7) 1. ♖e4+ dxe4 2. ♚xd4+
- 8) 1. ♚c7 ♙xc7 (1. ... ♚xc7 2. ♚b8+ ♚c8 3. ♚xc8#) 2. ♗xc5+
- 9) 1. ♙xe6 fxe6 2. ♗xh7
- 10) 1. ♖f7+ ♜g8 2. ♚h8+ ♖xh8 3. ♖h6#
- 11) 1. ♚c8+ ♙xc8 2. ♗e8+ ♜h7 3. ♗xf7+ ♜h8 4. ♗g7#
- 12) 1. ♚f7 ♗a3 2. b4

58 Penning: A

- 1) 1. ♚d1 e6 2. c4
- 2) 1. ... ♚e5 2. ♗g4+ ♚g5
- 3) 1. ♖f6+ ♙xf6 2. exf6
- 4) 1. ♙xc6 dxc6 2. dxe5
- 5) 1. ... ♖f5 2. ♙g3 ♙d4
- 6) 1. ... ♖f3+ 2. gxf3 ♚g6
- 7) 1. ... g4 2. ♖h4 ♙g5
- 8) 1. ♗xb8 ♚fxb8 2. ♖xd7 (2. ♙xf6? ♙xf6 3. ♖xd7 ♙xc3 4. ♖xb8 ♙xe1) 2. ... ♖xd7 3. ♙xe7
- 9) 1. ... ♗a5 2. a3 c5
- 10) 1. ♙d6 ♚e8 (1. ... ♚d8 2. ♚xf6 ♚xd6 3. ♚xf7) 2. ♚xf6 ♚xf6 3. ♚xf6
- 11) 1. ♚c1 ♗b6 2. ♙e5
- 12) 1. ... ♖e2+ 2. ♜h1 ♗xe3

59 Penning: B

- 1) 1. ♚xd7 ♚xd7 2. ♙xc6
- 2) 1. ... d3 2. cxd3 ♖d4
- 3) 1. ♖xb6 axb6 2. ♙d5
- 4) 1. ♙xf6 gxf6 2. ♙g4
- 5) 1. ♙e6 ♜f6 2. ♙g4
- 6) 1. ♖xc4 dxc4 2. ♚xc4
- 7) 1. ♚e5 ♚hd8 2. ♚xc5+
- 8) 1. ♙xc5 dxc5 2. 0-0-0
- 9) 1. ... ♗b6+ 2. ♜h1 ♖xc3
- 10) 1. a4 ♙c6 2. b3
- 11) 1. ♖xa5+ (1. ♚xd3? ♖xd3+ 2. ♜d2 ♚c5 3. ♜xd3 ♚xd5+ 4. ♖d4 c5)
- 12) 1. f4 e5 2. fxe5 ♗d7 3. ♚d1

60 Penning: C

- 1) 1. ... ♚e7+ (1. ... ♚f6? 2. ♜e5 ♖c7 3. ♚c6 ♚e6+ 4. ♜f4 ♖e8 5. ♖f5) 2. ♜f3 ♚e6
- 2) 1. ... ♚xc5 2. ♗xc5 ♚xb3+
- 3) 1. ♙xd5 ♙xd5 2. ♖c4 ♗c5 3. ♗xd5
- 4) 1. dxc6 ♗xd3 2. ♚d1
- 5) 1. ♚f7+ ♜g8 2. ♚g7+ ♜f8 3. ♚c7

- 6) 1. ... ♗c4 2. ♕c1 (2. ♖d1 ♗xd2 3. ♖xd2 c4) 2. ... ♗e5
- 7) 1. ... ♖f1+ 2. ♗h2 ♖f2+ 3. ♗h1 ♖xh3+
- 8) 1. ... d4 2. ♕xd4 ♖xd4 3. ♖xd4 ♕c5
- 9) 1. ♗c4 ♗xc4 (1. ... dxc4 2. ♕xb7 ♖xb7 3. ♖xb6) 2. ♖xc7 ♖xc7 3. ♖xb8+
- 10) 1. ... ♖xd4 2. ♕xd4 ♖xe5
- 11) 1. ♕a3 (1. ♖xf8+? ♗h7 2. ♖xf7 ♖c1+) 1. ... b5 2. ♖xf8+ ♗h7 3. ♕xf7
- 12) 1. ♖c7 ♖e7 2. ♖xe7 ♖xe7 3. ♖xd5

61 Insluiten: A

- 1) 1. ♖xg5 hxg5 2. ♕g3
- 2) 1. ♖xb3 ♖xb3 2. ♖a3
- 3) 1. e5 (1. ♗g4 ♖g6 2. e5 ♗f5 3. ♗e3 ♗f8) 1. ... dxe5 2. ♗g4
- 4) 1. b4 ♖c8 2. ♖b3
- 5) 1. ♖c8+ ♗d3 2. ♕c5
- 6) 1. ... ♖b8 2. ♖c7 ♕e5
- 7) 1. ... ♕c2 2. ♖a5 ♕b4
- 8) 1. ... ♖a6 2. ♗f3 ♕d8
- 9) 1. ... ♖xb3 2. cxb3 ♗xe4
- 10) 1. ♗g4 ♗xg4 2. hxg4
- 11) 1. ... ♖e7 2. ♖a3 ♖a8
- 12) 1. ... d5 2. exd5 ♗d8

62 Insluiten: B

- 1) 1. ... d5 2. exd5 ♗d8
- 2) 1. ♖b4 ♖xb4 2. cxb4
- 3) 1. ... ♕f8 2. ♕c2 b5
- 4) 1. ... ♗c4
- 5) 1. ... ♖a1+ 2. ♗c2 ♗a5
- 6) 1. ... e5 2. ♖xe5 ♖e6
- 7) 1. ... c4 2. dxc4 (2. ♖xc4 ♕xf3 3. ♕xf3 ♖xc4 4. dxc4 ♗c6) 2. ... ♗c5
- 8) 1. ... ♖c8
- 9) 1. ... ♖c3 2. ♗b3 ♕d7
- 10) 1... ♕c2 2. ♖xc2 (2. ♖a3 ♗c4) 2. ... c4
- 11) 1. b4 a5 2. ♗e4
- 12) 1. ... ♕a4 2. ♖xb7 ♖a7 (2. ... ♖f7)

63 Insluiten: C

- 1) 1. ♖b5 ♖xb5 2. axb5
- 2) 1. ♖d4 ♗g6 2. g4 ♕xg4 3. ♖xg4 ♗f6 4. ♖d4 ♗xd5 5. ♕h3+ ♗b8 6. ♖hd1
- 3) 1. g4 ♕d7 2. g5
- 4) 1. ♖a1 ♖b5 2. ♖a5 (2. ... ♗xa5 3. ♗e7#)
- 5) 1. ... ♖f7 (1. ... ♗d7 2. ♖xe7+) 2. ♗f3 ♗d7
- 6) 1. cxb7 (1. ♖c3 ♕b4 2. cxb7 ♖xb7) 1. ... ♕xb7 2. ♖c3
- 7) 1. ... ♖e7 2. ♕g3 ♕b4
- 8) 1. ... ♖xe5 2. ♖xe5 ♗h5
- 9) 1. ♕d6 cxd6 2. a3
- 10) 1. ... ♕xf2+ 2. ♗xf2 ♗g4+
- 11) 1. ♕e4 ♖g4 2. h3 ♖h5 3. g4 (3. ♕f3)
- 12) 1. ... ♕g5 2. ♖g3 h4 3. ♖f3 e4

64 Vrijpion: A

- 1) 1. ... ♖h7 2. ♖xh7 ♕g4+ 3. ♗d2 ♕h5
- 2) 1. ... ♖f1 2. ♖xf1 ♕h3+ 3. ♗xh3 exf1 ♖+
- 3) 1. ♖b8 ♖xb8 2. ♖xb8+ ♗xb8 3. e8 ♖+
- 4) 1. ♖a8 ♖xb7 2. ♖xd8+ ♕xd8 3. ♖xb7
- 5) 1. f5+ (1. ♖c8? ♖8d3+ 2. ♗b2 ♖1d2+ ; 1. ♖e7+ ♗f5 2. ♖e5+ ♗g4 3. ♖xc5 ♖8d3+=) 1. ... gxf5 2. ♖c8 ♖b1 3. ♖xd8
- 6) 1. ♕f3 e4 2. ♕xe4 ♖xe4 3. ♖d1+ ♗c7 4. ♖xd8

- 7) 1. ♖f6 ♗xf6 2. ♚d6 ♜g7 3. ♗xf6
- 8) 1. ♗xa5 ♗xa5 2. ♜xc3 ♜f7 3. h8♙
- 9) 1. ... ♙g3+ 2. ♗xg3+ ♜f6 3. ♗a3 a1♙ 4. ♗xa1 ♗xa1
- 10) 1. ... f3 2. gxf3 ♘c2 3. ♗xe2 ♗d4#
- 11) 1. ♘b2+ ♜b5 2. a4+ ♜c5 3. ♘d3+ ♜d5 4. ♘xe5
- 12) 1. ... ♙e1+ 2. ♜f4 (2. ♜g4 ♗h4+) 2. ... c1♙+ (2. ... ♙d2+ 3. ♜g4 ♗g5+ 5. ♜h3 ♙xc1 wint ook)

65 Vrijpion: B

- 1) 1. ♘c3! ♙xc3 2. ♜c4 ♙a1 3. h8♙
- 2) 1. ♙d7 ♜xd7 2. e8♙+ ♜xe8 3. ♗h8+ ♜d7 4. ♗xb8
- 3) 1. ♙d4 ♙d6 2. c7 ♙xc7 3. ♙xd5
- 4) 1. ♘e7 ♙xe7 2. ♘d5+
- 5) 1. ... ♙xh5+ 2. ♘h5 f1♘+ 3. ♜g1 ♘xe3
- 6) 1. h6 ♙c7 2. ♗g7 ♗h8 3. ♙f4
- 7) 1. ♗xe6+ fxe6 2. ♘xe6 ♗xd7 3. ♘f8+
- 8) 1. ♙d8 ♗xd8 2. ♗d1+ ♜e7 3. ♗xd8
- 9) 1. ♘b5+ (1. f7 ♙h5 2. ♘e8+ ♜c8) 1. ... cxb5 2. f7 bxa4 3. f8♙
- 10) 1. ... ♙c6 2. ♘xc6 (2. ♙c2 ♙e4) 2. ... ♙xg2+ 3. ♜xg2 c2
- 11) 1. ♙d7+ (1. ♙g4+ ♜h6 2. ♙h4+ ♜g7; 1. ♗xf8 ♜xf8 2. ♙f1+ ♜g7 3. ♙f7+ ♜h6) 1. ... ♜h6 2. ♙f7 ♗xf7 3. exf7
- 12) 1. ♗e1 ♜f8 2. ♙b4+ ♜g7 3. ♗e8 ♙d8 4. ♙e7

66 Vrijpion: C

- 1) 1. b4 ♙e3 2. f7 ♗f2 3. f8♙
- 2) 1. ♗b8 ♗xb8 2. c8♙+ ♗xc8 3. ♙xc8+ ♜g7 4. ♙xd7
- 3) 1. ♗f8+ ♗xf8 2. ♙xh7+ ♜xh7 3. gxf8♘+
- 4) 1. ♗b1 h6 (1. ... c2 2. ♗xb8+ ♙xb8 3. a7) 2. ♗xb8+ ♙xb8 3. ♙b7
- 5) 1. ♗d8+ ♜xd8 2. ♙d6+ ♗d7 3. c7+ ♙xc7 4. ♙f8#
- 6) 1. ♙g1+ ♙f2 2. ♙f1
- 7) 1. ♗h5+! ♗xh5 2. ♙b1+! ♙xb1 3. g8♙+ ♜h6 4. ♙g7#
- 8) 1. ♗e8+ ♗xe8 2. d8♙ ♙xg6+ 3. hxg6
- 9) 1. ♙g5+ ♜h7 2. ♙g8+ ♗xg8 3. f8♘+ ♜h8 (3. ... ♜h6 4. ♗h7#) 4. ♗h7#
- 10) 1. ♙c4+ ♜h8 2. ♙c3+ ♜g8 3. ♙g7+
- 11) 1. ♙c4+ ♙d5 2. d8♙ ♗xd8 3. ♗d4
- 12) 1. ♙a8+ ♜xa8 2. ♗d8+ ♜a7 3. c8♘+ ♜b8 4. ♘b6+ ♜c7 (4. ... ♜a7 5. ♗a8#) 5. ♗c8#

67 Eindspel ♙ - ♗: A

- 1) 1. c7+ ♜c8 2. ♜c6 (2. ♙a6+ ♜d7 3. ♙b5+ ♜c8 4. ♙xe8=) 2. ... ♗e7 3. ♙a6#
- 2) 1. e8♙+ ♗xe8 2. ♙c6+ ♜e7 3. ♙xe8
- 3) 1. ♙f4 ♗a8 2. f8♙ ♗xf8 3. ♙b8
- 4) 1. c7 (1. b4+ ♜b6 2. c7 ♜b7) 1. ... ♗c5 2. b4+ ♜xb4 3. ♙e7
- 5) 1. ♙c8 ♜f5 2. d7 ♗d6 3. d8♙+
- 6) 1. ♙e4+ (1. a8♙+ ♜xa8 2. ♙e4+ ♜b8 3. ♙d5 ♜c7) 1. ... ♜xa7 (1. ... ♗xe4+ 2. ♜d5 ♗e1 3. a8♙+ ♜xa8 4. d8♙+) 2. ♙d5
- 7) 1. a7 ♗a3 (1. ... ♗h8 2. ♙c8! ♗xc8 3. b7) 2. ♙a6+! ♗xa6 3. b7
- 8) 1. e7 ♗b4 (1. ... ♗b1+ 2. ♜d2 ♗b2+ 3. ♜d3 ♗b3+ 4. ♜c4) 2. ♙e3+ (2. e8♙ ♗e4+) 2. ... ♜xe3 3. e8♙+
- 9) 1. h7 ♗a8 2. ♙e6+ ♜g3 3. ♙c8 ♗a7+ 4. ♙b7
- 10) 1. f7 ♗f1 2. ♙f6 ♗e1+ 3. ♜d7 (3. ♜d6 ♗d1+ 4. ♜e5 ♗e1+ 5. ♜d4 ♗d1+ 6. ♜e3 ♗d8 7. ♙xd8 ♜g7) 3. ... ♗d1+ 4. ♜c7 (4. ♜c6? ♗d8! 5. ♙xd8 ♜g7) 4. ... ♗c1+ 5. ♜b7 ♗b1+ 6. ♜a7 (6. ♜a8? ♗g1!)
- 11) 1. ♙c5! (1. ♙e3 ♜b7 2. ♙c5 ♗c8) 1. ... ♜b7 2. ♙f8
- 12) 1. ♙a5 ♗f8 (1. ... ♗g2+ 2. ♜f7 ♗f2+ 3. ♜e7 ♗e2+ 4. ♜d6) 2. ♜g7 ♗b8 3. ♙c7

68 Eindspel ♙ - ♗: B

- 1) 1. ♙f7 ♗c5+ (1. ... ♜g4 2. h7 ♗g7 3. h8♙ ♗xf7+) 2. ♜b6
- 2) 1. ♙d3 (1. ♜c2? ♗e6 2. ♙d5+ ♜a1 3. ♙xe6 pat) 1. ... ♗xd3+ 2. ♜e2
- 3) 1. ♜g7 ♗g2+ 2. ♙g5 ♗xg5+ 3. ♜h6 ♗g1 4. c8♙+ ♜xc8 5. h8♙+
- 4) 1. d7 ♗xe5+ 2. ♙e4 ♗xe4+ 3. ♜f3 (3. ♜d2 ♜e5 4. d8♙ ♗d4+ 5. ♙xd4+ ♜xd4)
- 5) 1. a7 ♗b2 (1. ... ♗b8 2. axb8♙) 2. ♜a4! (2. a8♙? ♗a2+ 3. ♙xa2=)

- 6) 1. ♠e3 ♠f3 2. ♠g5 ♠g3 (2. ... fxg5 3. g7 ♠f5 4. g8♣ ♠xb5+ 5. ♠xc7) 3. ♠h4
- 7) 1. d7 (1. ♠b3 ♠f4 2. d7 ♠xf3+) 1. ... ♠c7 2. ♠b3 ♠a5 (2. ... ♠f4 3. ♠d6+; 2. ... ♠h4 3. ♠e7) 3. ♠b6+
- 8) 1. ♠e8 (1. ♠e2 h2 2. ♠f3 ♠b6) 1. ... ♠xe8 2. g7
- 9) 1. c7 ♠b1 2. ♠g8
- 10) 1. ♠c7 ♠c1+ 2. ♠c4!! ♠xc4+ 3. ♠d7 ♠d4+ 4. ♠e7 ♠e4+ 5. ♠f7 ♠f4+ 6. ♠g7
- 11) 1. g8♠ (1. g8♣? ♠d6+ 2. ♠xe8\$) 1. ... ♠d6+ 2. ♠xe8
- 12) 1. c7 ♠f2+ (1. ... ♠c2 2. ♠f5+) 2. ♠g6! ♠g2+ (2. ... ♠f8 3. ♠g7 ♠a8 4. ♠c6+) 3. ♠g4!! ♠xg4+ 4. ♠f7 ♠f4+ 5. ♠e7

69 Eindspel ♠ - ♠: A

- 1) 1. ♠c7 ♠f7 2. ♠e8 ♠xe8 3. ♠d6 ♠f7 4. ♠e5 ♠g7 5. ♠f4 ♠h6 6. ♠g4
- 2) 1. ♠e3 (1. ♠c3 ♠b2) 1. ... ♠b1 2. ♠d5 ♠b2 3. ♠b4 ♠b3 (3. ... ♠c3 4. ♠a2+ ♠b3 5. ♠c1+ ♠b2 6. ♠d3+ ♠c3 7. ♠c1) 4. ♠d3 ♠c2 5. ♠b4+
- 3) 1. ♠d2 h4 2. ♠e1 d4 3. ♠b6 d3 4. ♠c4
- 4) 1. ♠e5+ (1. ♠d2+? ♠e2 2. ♠e4 h3) 1. ... ♠g3 2. ♠c4 h3 (2. ... ♠f3 3. ♠e5+ ♠g3 4. ♠c4 ♠f2 5. ♠e5 h3) 3. ♠e3? h2 (3. ... ♠f3 4. ♠f1 ♠f2 5. ♠h2) 4. ♠f1+
- 5) 1. ♠f2 (1. ♠g3 ♠e5 2. ♠h1 ♠e4) 1. ... ♠c3 2. ♠d6 ♠d2 3. ♠e5
- 6) 1. ♠f4+ (1. ♠c3? a5+ 2. ♠b3 a4+ 3. ♠b4 a3) 1. ... ♠e4 (1. ... ♠c2 2. ♠d5 ♠d3 3. ♠f4+) 2. ♠e2 ♠d3 3. ♠f4+ (3. ♠c3 a5+)
- 7) 1. h6 ♠f2 2. ♠e1 ♠xe1 3. ♠g2
- 8) 1. ♠e5 (1. ♠b2 c1♣ 2. a4+ ♠a5 3. b4+) 1. ... c1♣ 2. a4+ ♠b4 (2. ... ♠a5 3. ♠c6+ ♠xc6+ 4. ♠xc6) 3. ♠d3+
- 9) 1. ♠d1 b2 2. ♠f4+ ♠c3 3. ♠e2+ ♠b3 4. ♠c1+ ♠a3 5. ♠c2
- 10) 1. ♠b5 (1. ♠e2 ♠d3) 1. ... cxb5+ (1. ... b1♠ 2. ♠b4) 2. ♠a3 b1♣= (2. ... b1♠ 3. ♠b4 ♠d3 4. a4)
- 11) 1. ♠f2 d1♣+ 2. ♠xd1 ♠xd1 3. ♠f2 ♠d2 4. ♠f3 ♠d3 5. ♠f2 e4 6. ♠e1 ♠c3
- 12) 1. ♠c5 (1. ♠e5? dx5 2. dx5 e2 3. e6 e1♣ 4. e7 ♠d2+) 1. ... dxc5 (1. ... ♠g2 2. ♠d3 ♠f3 3. ♠d7 ♠e4 4. ♠e1 d5 5. ♠d6 ♠xd4 6. ♠c2+ ♠e4 7. ♠xe3; 1. ... e2 2. ♠d3 ♠g2? 3. ♠f4+ ♠f3 4. ♠xe2 ♠xe2 5. d5) 2. dxc5 e2 3. c6 e1♣ 4. c7

70 Eindspel ♠ - ♠: B

- 1) 1. ♠d6 (1. ♠xh6 gxh6 2. ♠f6 ♠g8 3. g7 ♠h7) 1. ... ♠g8 2. ♠e8 ♠h8 3. ♠f6! gxf6 4. ♠f7 f5 5. g7+ ♠h7 6. g8♣#
- 2) 1. ♠g4+ (1. hxg3 ♠g1 2. ♠g4 ♠g2) 1. ... ♠g2 2. hxg3
- 3) 1. ♠e2! (1. ♠d3?) 1. ... d3 2. ♠f4 d2 3. ♠h6 d1♣ 4. ♠g6#
- 4) 1. g4 (1. ♠a4? ♠e3 2. ♠c3 ♠f3 3. ♠e2 ♠xe2 4. g4 c5 5. ♠b5 ♠d3 6. g5 c4) 1. ... ♠e4 2. ♠c4 ♠f4 (2. ... ♠d5 3. g5 ♠e6 4. g6 ♠f6 5. ♠e5 c5 6. ♠b5) 3. ♠e3 c5 4. ♠b5
- 5) 1. ♠f2! (1. ♠f3? ♠e5 2. ♠g5 ♠d4 3. ♠e4 h2 4. ♠g2 ♠xe4) 1. ... ♠e5 2. ♠g5 ♠d4 3. ♠f3+! ♠c3 4. ♠d2
- 6) 1. hxg3 hxg3 2. h4! g2 (2. ... gxf2 3. ♠e2) 3. ♠h3
- 7) 1. ♠xc2 ♠f3 2. g4 ♠f4 3. ♠d3 ♠g5 4. ♠e4 ♠xh6 5. ♠f5
- 8) 1. ♠e6+ ♠e3 (1. ... ♠e4 2. ♠c5+; 1. ... ♠f3 2. ♠d4+) 2. ♠d4 ♠xd4 3. h7 a1♣ 4. h8♣+
- 9) 1. ♠a4 ♠d5 2. ♠a5 ♠xe6 3. ♠a6
- 10) 1. ♠e4 (1. ♠f1 c3=) 1. ... ♠d3 2. ♠b5 ♠d4 3. ♠c3 ♠d3 4. ♠b1
- 11) 1. ♠e4 b3 2. ♠c5 (2. g6 b2 3. g7 ♠c2 4. g8♣ b1♣) 2. ... b2 3. ♠a4 b1♣ 4. ♠c3+ ♠c2 5. ♠xb1
- 12) 1. ♠c2+ ♠c3 (1. ... ♠b5 2. ♠b7 c5 3. ♠c7 ♠c4 4. ♠c6 ♠d3 5. ♠xc5) 2. ♠b7 ♠xc2 3. ♠c6 ♠c3 4. ♠c5 c6 5. a4

71 Eindspel ♠ - ♠: C

- 1) 1. ♠d4+ ♠c1 2. ♠b3+ ♠c2 3. ♠d2
- 2) 1. ♠h2 ♠e2 2. ♠f3 ♠xf3 3. a8♣+
- 3) 1. ♠c7 ♠g5 2. ♠d8 (2. ♠d7? ♠f6) 2. ... ♠f6 3. ♠d7
- 4) 1. ♠c4 a1♣ (1. ... ♠a5 2. ♠c5 a1♠ 3. ♠c3 (3. b4+ ♠b6 4. ♠c3 ♠b5 5. ♠d3 ♠a4 6. ♠c4) 3. ... ♠b6 4. b4 (4. ♠e6 ♠b5) 4. ... ♠b5 5. ♠d3 ♠a4 6. ♠c4 ♠c2 7. ♠b2+ ♠a3 8. b5) 2. ♠c5+ ♠a5 3. ♠b3+
- 5) 1. ♠g3+ ♠g2 (1. ... ♠h2 2. ♠f1+; 1. ... ♠g1 2. ♠e2+ ♠f2 3. ♠c3) 2. ♠f1 (2. ♠f5? ♠f2) 2. ... d1♣ (2. ... ♠xf1 3. f8♣+) 3. ♠e3+
- 6) 1. a6! h2 2. ♠xh2 g3+ 3. ♠g1 g2 4. ♠b4
- 7) 1. ♠d1 (1. c4? ♠b4 2. ♠b1 a5 3. ♠c2 a4 4. ♠d3 a3 5. ♠d1 a2 6. ♠e3 a1♠) 1. ... a6 (1. ... a5 2. ♠b1 a4 3. ♠c1 a3 4. ♠b1 a2+ 5. ♠a1!) 2. ♠b1 a5 3. ♠c1 a4 4. ♠d2! a3 5. ♠e3 a2 6. ♠c2 ♠c4 7. ♠a1!
- 8) 1. ♠d5 (1. ♠e3? ♠c3 2. d4 ♠c2 3. ♠a2 ♠b3 4. ♠c1+ ♠c2; 1. ♠e4? ♠c3) 1. ... ♠c3 (1. ... ♠b5 2. ♠a2; 1. ... ♠a4 2. ♠c4) 2. d4 (2. ♠c5? a2) 2. ... ♠b2 3. ♠c4 (3. ♠d3+? ♠c3) 3. ... ♠xc1 4. ♠b3

- 9) 1. ♖c2 (1. ♖c4? ♗e1 2. ♖e3 ♗e2 3. g4 fxg4 4. ♗e4 g3 5. ♖f5 g2) 1. ... ♗e2 2. ♖e3
- 10) 1. ♖f5! (1. ♖b5? ♗c4 2. ♖a3+ ♗b3 3. ♖b1 ♗c2) 1. ... ♗e4 2. ♖g3+ ♗f3 3. ♖f1 ♗e2 4. ♗f4! ♗xf1 5. ♗e3
- 11) 1. ♖b3 c4 (1. ... ♗d3 2. ♖a1) 2. ♖c5 ♗d2 3. ♗e5 ♗c2 4. ♖a4 ♗b3 5. ♗d4
- 12) 1. ♖f6+! (1. h6 ♗e5 2. ♗b7) 1. ... ♗e5 (1. ... exf6 2. h6) 2. ♖e8! ♗e6 3. h6 ♗f7 4. h7

72 Samenwerking ♖♗: A

- 1) 1. ♖c8 ♗xc8 (1. ... ♗f7 2. ♖b6+ ♗e7 3. ♖c7+) 2. ♖b6+
- 2) 1. ♖e3 ♗xe3 2. ♖a3+
- 3) 1. a3+ ♗c4 2. ♖c5+
- 4) 1. ♖e8+ ♗f7 2. ♖c8
- 5) 1. ♖e5+ dxe5 (1. ... ♗f4 2. e3#) 2. ♖c5+
- 6) 1. ♖c8+ ♗d5 (1. ... ♗d3 2. ♖f2+; 1. ... ♗b5 2. ♖d6+ ♗a5 3. ♖a8#) 2. ♖c3+ dxc3 3. ♖d8+
- 7) 1. b4+ axb3 (1. ... cxb4 2. ♖h5+ ♗b6 3. ♖d5+; 1. ... ♗xb4 2. ♖d5+ ♗b3 3. ♖xc7) 2. ♖a1+ ♗b6 3. ♖d5+
- 8) 1. ♖e8+ ♗f5 2. ♖g3+ fxg3 3. ♖f8+ ♗e4 4. ♖xf1 d4 5. ♗xb5 d3 6. ♗c4
- 9) 1. ♖d4! b6 2. ♖b4 ♗xd4 3. ♖c6+
- 10) 1. ♖e7 ♗e6 2. ♖g6+ ♗g8 3. ♖d8+ ♗f7 4. ♖f8#
- 11) 1. ♖c5 ♗b1 2. ♖b2+ ♗c1 3. ♖d3+ ♗d1 4. ♖f2+
- 12) 1. ♖f5! ♗xb4 (1. ... ♗e6 2. ♖d4+; 1. ... ♗e5 2. ♖a5+; 1. ... ♗e4 2. ♖d6+) 2. ♖b8+

73 Samenwerking ♖♘: A

- 1) Tekening
- 2) Tekening
- 3) 1. a6 (1. ♖xb7+ ♗g8 2. ♖b8+ ♗xb8 3. ♘xb8 ♗f7 4. ♘xa7 ♗e7 5. a6 ♗d7; 1. ♗f1 ♗f8) 1. ... bxa6 2. ♖xa7+
- 4) 1. ♘f5+! ♗h6 (1. ... ♗g8 2. ♖d8#) 2. ♖h3 ♗xh3 3. g5+
- 5) 1. ♖f8! ♗xf8 (1. ... ♗h7 2. ♘g3#) 2. ♘c3+ ♗d6 3. ♘b4+
- 6) 1. ♘e1 ♗b6 (1. ... ♗e8 2. ♖g3+ ♗h4 3. ♖e3+) 2. ♖g3+ ♗h4 3. ♖b3+
- 7) 1. ♖a5 ♗h1 (1. ... ♗xa5 2. b4+) 2. ♘c3+ ♗c4 3. b3#
- 8) 1. ♖c4 ♗h3 2. ♖d4+
- 9) 1. ♘c8+ ♗b8 2. ♘a6
- 10) 1. ♖b2 (1. ♖c2 ♗c3; 1. ♖a2 ♗e4) 1. ... ♗g8 2. ♖h2
- 11) 1. ♖g8! ♗b7 2. ♘a6! ♗xa6 (2. ... ♗c6 3. ♖g6+; 2. ... ♗d5+ 3. ♘c4; 2. ... ♗e4 3. ♖e8+) 3. ♖g6+
- 12) 1. e6+ ♗xe6 (1. ... ♗xe6 2. ♘g4) 2. ♘b3

74 Samenwerking ♗♖: A

- 1) 1. ♗b3+ ♗e6 2. ♖e1
- 2) 1. ... ♖f1 2. ♗a2 ♖xd1
- 3) 1. ♗a8+ ♖d8 2. ♖e8+ ♗f7 3. ♖xd8
- 4) 1. ♖f5+ ♗g4 2. ♖g5+ ♗xg5 3. ♗f4#
- 5) 1. hxg7+ ♖xg7 2. ♗b8+ ♖g8 3. ♗e5+ ♖g7 4. ♖f8#
- 6) 1. ♗d8+ ♗h7 2. ♗f8 ♖e6 3. ♗xf7+
- 7) 1. ... ♗e1+ (1. ... ♖xe3? 2. ♖c1) 2. ♗h2 ♖xe3
- 8) 1. g4 (1. h3 ♗h5; 1. f3 ♗d4+) 1. ... h6 2. ♖xd1
- 9) 1. ... ♗d1+ 2. ♗c4 (2. ♖c2 ♗b1+ 3. ♗c3 ♖f3+) 2. ... ♗e2+ 3. ♗c5 ♖f5+
- 10) 1. ♗e8 ♗a5 2. ♗c6 ♗a6 3. ♖xb7
- 11) 1. ♗b6+ ♗a4 2. ♖e8
- 12) 1. ... f5 2. b8 ♗ ♗g3+ 3. ♗xg3 ♖h5#

75 Samenwerking ♘♗: A

- 1) 1. e8 ♗+ ♗xe8 2. ♘d7+ ♗xd7 3. ♖f6+ ♗e7 4. ♖xd7 ♗xd7 5. ♗f6 ♗e8 6. ♗e6
- 2) 1. ♘a6+ (1. ♖c5+ ♗xb6 2. ♖xe4 fxe2) 1. ... ♗c6 2. ♘b7+ ♗xb7 3. ♖c5+
- 3) 1. c7+ ♗xc7 (1. ... ♗xc7 2. ♘a5 ♗xa5 3. ♖c6+) 2. ♘f4 ♗xf4 3. ♖d5+
- 4) 1. ♖b1 ♗xb1 (1. ... ♗g8 2. a3+ ♗a4 3. ♘b5#) 2. c3+ ♗xc3+ 3. ♘b1
- 5) 1. g8 ♗+ ♗xg8 2. ♘d5+ ♗xd5 3. ♖f6+
- 6) 1. ♖d5 ♗xd5 (1. ... ♗xd5 2. ♘f3+; 1. ... ♗d8 2. ♘f3#) 2. ♘b3+
- 7) 1. b5+ ♗xb5 2. ♘e4+ ♗xc5 3. ♖b7#
- 8) 1. a4 (1. ♘a3+ ♗g7) 1. ... ♗f4 (1. ... e3 2. ♘e5) 2. ♘a3+ ♗g7 3. ♖h5+
- 9) 1. ♘d7 ♗xc2 (1. ... d4 2. ♘f5+ ♗d5 3. ♖b4+) 2. ♘f5+
- 10) 1. ♖e7+ ♗f8 2. ♖f5+ ♗g8 (2. ... ♗e8 3. ♖d6+) 3. ♖h6+ ♗h8 4. ♘b2+

- 11) 1. ♖c5+ ♗d5 2. ♘e6+ ♗d6 3. ♗b7+
 12) 1. ♖c5+ ♗d5 2. c4+ ♜xc4 (2. ... ♗xc4 3. ♘a6) 3. ♘e6+

76 Dame-eindspel: A

- 1) 1. ♜c8 (1. ♜d8 ♜c4+) 1. ... ♗h7 2. ♜g8+ ♗h6 3. ♜g6# (uitbuiten slechte stand koning)
 2) 1. ♜d6 ♜xd6 2. c8♗+ (vrijpion verzilveren)
 3) 1. ♜g6+ ♗f4 2. ♜g4+ ♗e5 3. ♜g7+ (jagen + röntgenschaak)
 4) 1. ♜d8+ ♗h6 2. ♜h8+ ♗g5 3. ♜h4#
 5) 1. ♜a7+! ♗b5 2. ♜b7+ ♗a5 3. b4+! axb3ep 4. ♜a7+ (jagen, toegang, röntgenschaak)
 6) 1. ♜h8+ ♗d7 2. ♜xh3+ ♗d8 3. ♜xc8+ ♗xc8 4. ♗xc6 (jagen en afwikkelen)
 7) 1. ... ♗g6 2. h4 (2. ♜e4+ f5+ ; 2. ♜d2 ♜f5+ 3. ♗h4 ♜h5#) 2. ... ♜c8+ (uitbuiten slechte stand koning)
 8) 1. ♜d1 ♜g3 2. ♜h5+ ♗g2 3. ♜g5 (afwikkelen)
 9) 1. h6+ ♗g6 2. h5+ ♗f6 3. e5+ ♗e6 4. d5+ (UV: weglommen + hout)
 10) 1. ♜h2+ (1. ♜h3+? ♜h4 2. ♜d3 ♜f2+) 1. ... ♜h4 2. ♜c2 ♜h1 3. ♜xg6# (kwetsbaarheid uitbuiten)
 11) 1. ♜d8+ ♜g8 2. ♜f6+ ♜g7 3. ♗g5 (afwikkelen)
 12) 1. ♜b7+! ♗d6 2. ♜b4+ ♗e6 3. d5+ ♗f6 4. ♜h4+ (jagen + röntgenschaak)

77 Dame-eindspel: B

- 1) 1. g4+ hxg3ep 2. ♜h3+ ♗g6 3. ♜h7+ ♗f6 4. ♜g7+
 2) 1. ♜h8+ ♗e7 2. ♜f8+ ♗e6 3. ♜f6+ ♗d5 4. ♜f3+
 3) 1. ♜f2+! ♗e5! (1. ... ♗g5 2. ♜g2+!) 2. ♜h2+! ♗d5 (2. ... ♗f5 3. e4+ ; 2. ... ♗d4 3. e3+ ; 2. ... ♗e4 3. exd3+) 3. e4+
 4) 1. ♜f3+ ♗g1 2. ♜e3+ ♗f1 3. ♜c1+ ♗g2 4. ♜d2+ ♗f1 5. ♜d1+ ♗g2 (5. ... ♗f2 6. ♜xh1 g2 7. ♜h2 ♗f1 8. ♗f3) 6. ♜e2+ ♗g1 7. ♗xg3
 5) 1. ♜d2+ (1. ♜c3+? ♜b4 2. ♜a1+ ♗b5 3. ♜f1+ ♗c5 4. ♜f2+ ♗d5 5. ♜xb6 ♜c5) 1. ... ♜b4 2. ♜a2+ ♗b5 3. ♜e2+ ♗c5 (3. ... ♗a5 4. ♜a6#) 4. ♜e5#
 6) 1. ♜b8+ ♗c4 2. ♜b3+ ♗d4 3. c3+
 7) 1. ... ♜g1 2. g4 hxg4+ 3. ♗h4 ♜g2
 8) 1. ♜h3+ (1. ♜e8+? ♜g8 2. ♜e7 ♜b8+) 1. ... ♗g8 2. ♜h7+ ♗f8 3. ♜h8+ ♜g8 4. ♜h4 (of 4. ♜h3! ♜c4 5. ♜f3+)
 9) 1. ♜a3+! (1. ♜f6+? ♗e8 2. ♜c6+ ♗e7! 3. ♜c7+ ♗f6! 4. ♜f4+ ♗e7!) 1. ... ♗g7 2. ♜e7+ ♗h8 3. ♗h6
 10) 1. ♗b3 (1. ♜c7 a4 2. ♗a3 h5) 1. ... a4+ (1. ... ♜f6 2. ♜b8+) 2. ♗c4 a3 3. ♗d5 a2 4. ♗e6
 11) 1. ♜f2! ♜h7 2. ♜g2! ♜d3 3. ♜a8#
 12) 1. ... f4+ 2. ♗f3 ♜e3+ 3. ♗g4 h5+ 4. ♗h4 ♜e1+

78 Paardeindspel: A

- 1) 1. ♗b5+ ♗a8 2. ♗b6 ♗b8 3. ♗c7#
 2) 1. ♗e6 ♗b7 (1. ... g3 2. ♗c5#) 2. ♗d8+
 3) 1. ♗d5 ♗c6 (1. ... ♗h8 2. b7) 2. ♗e7+
 4) Tekening
 5) Tekening
 6) 1. ♗d7+ (1. g7? ♗g8 2. ♗d7+ ♗c6) 1. ... ♗xd7 2. e5!
 7) 1. ... ♗f3+ 2. ♗f5 ♗f7 3. ♗d3 g6#
 8) 1. ♗e8 ♗xd5 2. g4 fxg4+ 3. hxg4 ♗e6 4. gxh5
 9) 1. d6 ♗c4 2. d7 ♗e5+ 3. ♗g8 ♗xd7 (3. ... ♗xg5 4. d8♜+) 4. ♗f7#
 10) 1. e8♜+ ♗xe8 2. ♗g7+ ♗xg7 3. h6 ♗f7 4. h7
 11) 1. ♗e7+ ♗xe7+ 2. ♗g5 ♗c8 (2. ... ♗d7 3. f7) 3. f7
 12) 1. ♗e4! ♗e6 2. ♗f1 ♗f7 3. ♗g1 ♗g7 4. ♗xh1 ♗h6 5. ♗g3

79 Paardeindspel: B

- 1) 1. ♗d6 ♗e7 2. a7
 2) 1. ♗d5 (1. c6? ♗b4 2. ♗c2+ ♗xc2 3. c7 ♗d4+ 4. ♗e4 (4. ♗g6 ♗c6) 4. ... ♗b5) 1. ... h4 2. ♗g4
 3) 1. ♗g5+ ♗h8 (1. ... ♗h6 2. f4) 2. f3! ♗h6+ 3. ♗g6 ♗g8 4. ♗f7#
 4) 1. g5 ♗d7 (1. ... ♗g6 2. ♗f7) 2. ♗f7! ♗g6 (2. ... ♗xf7 3. g6) 3. ♗e5+
 5) 1. h6 ♗g6 (1. ... ♗xc6 2. f5 ; 1. ... ♗e6 2. h7 ♗g6 3. f5+! ♗xf5 4. ♗e7+ ; 1. ... ♗e4 2. f5! ♗xf5 3. h7 ♗g6 4. ♗e7+) 2. ♗e7+! ♗xe7 3. f5
 6) 1. ♗d3 ♗f3 2. ♗d4+
 7) 1. h6 (1. ♗f7? ♗xf7 2. e6 ♗h6 3. e7 ♗g8) 1. ... gxh6 2. ♗f7 ♗xf7 3. e6 ♗g5 4. e7 ♗h7 5. ♗e5

- 8) 1. ♖c5 ♗xb6 (1. ... d5 2. b7 ♗c7 3. b8♞+ ♗xb8 4. ♖d7+ ♖xd7 5. e6 ♗c7 6. e7) 2. ♖xd7+ ♖xd7 3. e6 ♖c5 (3. ... ♗c7 4. e7) 4. e7 ♖b7 5. ♗e5/e6
- 9) 1. ♗e6 ♖e8! (1. ... ♖e4 2. f3+) 2. ♗e7! ♖g7 3. ♗f7 ♖f5 (3. ... ♖h5 4. ♖e3#) 4. ♖f6#
- 10) 1. ♖d7! ♖xd7 (1. ... ♖d3+ 2. ♗f1 ♖xe5 3. ♖xe5 ♗xe5 4. g7 ; 1. ... ♖e4 2. ♖f8+ ♗xe5 3. g7 ♖f6 4. ♖d7+) 2. g7 ♗f7 (2. ... ♖f6 3. exf6 ♗f7 4. fxe7) 3. e6+! ♗xe6 (3. ... ♗xg7 4. exd7) 4. g8♞+
- 11) 1. ♗c2 ♖a3+ 2. ♗b3 ♖b1 (2. ... ♖b5 3. ♖c4#) 3. ♖f1 ♗b5 4. ♗b2
- 12) 1. h7 ♖g6 (1. ... ♖f7 2. e5 ♗d5 3. e6 ♗xe6 4. ♖g5+) 2. e5 ♗d5 3. ♖f4+

80 Lopereindspel (=) / Techniek: A

- 1) 1. ♗e7+ (1. d5? ♗c3+ 2. ♗xc3 pat) 1. ... ♗b4 2. ♗c5! ♗xc5 3. dxc5
- 2) 1. g5 (1. d7 ♗f6 2. ♗c7+ ♗b5 3. d8♞ ♗xd8 4. ♗xd8 ♗c6) 1. ... hxg5 2. ♗e1
- 3) 1. ♗f7 ♗g7 2. h6 ♗c3 3. ♗f8
- 4) 1. ♗b6 ♗g3 2. c7+ ♗xc7 3. ♗a7#
- 5) 1. ♗c7 (1. ♗b8 ♗d7 2. ♗xa7 ♗c7 3. ♗d5)
- 6) 1. ... ♗g4 (1. ... ♗f1 2. ♗xh4 e2 3. ♗xe2 ♗xe2 4. b5)
- 7) 1. ♗f8 ♗xf8 2. h6
- 8) 1. ♗xa4! (1. h6? axb3+ 2. ♗xb3 (2. ♗b2 ♗d3) 2. ... ♗d3) 1. ... ♗xa4 (1. ... ♗d6 2. ♗xb5 ♗e6 3. ♗e8 ♗f6 4. h6) 2. ♗b2 ♗b5 3. ♗c3
- 9) 1. g7 ♗f6 2. e7! ♗d7 (2. ... ♗h5 3. ♗f7!) 3. ♗e6!
- 10) 1. ♗a8 (1. ♗xa6 ♗xc6) 1. ... f4 2. c7 ♗f5 3. ♗b7
- 11) 1. ♗h1 (1. a7? h1♞ 2. ♗xh1 ♗d5 3. ♗xd5\$; 1. ♗g2 h1♞ 2. ♗xh1 ♗d5)
- 12) 1. ♗e3 ♗e1 2. h4 ♗xh4 3. ♗f6 ♗g3 4. ♗xg5#

81 Lopereindspel (=) / Techniek: B

- 1) 1. d3+ (1. g7? ♗h7 2. ♗e6 ♗b3 (2. ... ♗d3? 3. ♗f5+) 3. ♗f7 ♗a3 4. g8♞ ♗xg8 5. ♗xg8 ♗b3 6. ♗h7 c5 7. ♗f5 (7. ♗g8 ♗c2) 7. ... c4) 1. ... ♗xd3 (1. ... ♗xd3 2. ♗a6+) 2. g7 ♗h7 3. ♗f5+
- 2) 1. ♗f5! (1. ♗xe5 ♗g4) 1. ... ♗c7 (1. ... ♗g3 2. ♗g5 ♗c7 3. g4#) 2. g4+ ♗h6 3. ♗f8#
- 3) 1. ♗e4 ♗xe4 2. ♗e3 ♗g2 3. ♗d4
- 4) 1. d6+ ♗xd6 (1. ... ♗b8 2. d7 ; 1. ... ♗c8 2. ♗d5) 2. ♗d5! ♗xd5 (2. ... ♗c7 3. a7) 3. a7
- 5) 1. ♗f3! ♗c2 2. g8♞! (2. g8♞? ♗b3+ 3. ♗xb3=)
- 6) 1. f4 (1. ♗b1? h4 2. f4 h3 3. fxe5 h2 4. g7 h1♞ 5. g8♞ ♞e4+ ; 1. f3? ♗xa2 2. ♗c2 d4 3. f4 ♗h8 4. f5 a3 5. ♗h4 d3+ 6. ♗xd3 (6. ♗c1 d2+) 6. ... ♗b1 7. f6 a2 ; 1. ♗c2? h4) 1. ... ♗xf4+ (1. ... ♗h8 2. ♗h4) 2. ♗b1 (2. ♗c2? ♗e5 3. ♗f2 ♗xa2 4. ♗d3 ♗b1) 2. ... ♗e5 3. ♗g3 (3. ♗h4? ♗b4!) 3. ... ♗xg3 (3. ... ♗g7 4. ♗d6#) 4. g7
- 7) 1. ♗e5! dxe5 2. h6 e4 (2. ... ♗d4 3. ♗d3 ♗a1 4. ♗e4) 3. ♗c3 ♗b8 4. ♗d4 e3 5. h7
- 8) 1. ♗e8 ♗a4 2. c4 dxc4 3. d5 c3 4. dxc6+ ♗a7 5. c7
- 9) 1. ♗h4 ♗xh4 2. a5 ♗d8 3. b6 axb6 4. a6
- 10) 1. ♗e5 (1. ♗g4? ♗c4 2. ♗xf4 ♗b5 ; 1. ♗xf4? ♗c4 2. ♗g4 ♗b5) 1. ... f3 (1. ... ♗xe5 2. a7 ; 1. ... ♗c4 2. ♗xd4 ♗xd4 3. a7) 2. ♗h3 (2. ♗g3? ♗xe5+ 3. ♗xf3 ♗b8 ; 2. ♗xd4+? ♗xd4 3. a7 f2) 2. ... ♗xe5 3. a7 f2 4. ♗g2 (4. a8♞? f1♞+) 4. ... ♗d4 5. a8♞
- 11) 1. g7 ♗f7+ 2. ♗c5! ♗xa2 3. b4+ axb3ep 4. g8♞
- 12) 1. ♗h4 e4 (1. ... ♗c4 2. ♗e7 ♗xe7 3. h6 gxh6 4. g7) 2. h6 gxh6 3. ♗e7+ ♗xe7 4. g7 ♗g5 5. g8♞

82 Lopereindspel (=) / Verdedigen: A

- 1) 1. ♗h4! ♗f3 2. ♗g5! ♗xg5 pat (2. ... ♗e4 3. ♗xh6 gxh6 4. ♗xe2)
- 2) 1. ♗d5 (1. ♗a1? ♗e4 2. ♗c6 ♗d4) 1. ... ♗d8 2. ♗a1 ♗f6 3. ♗c4 ♗xa1 4. ♗b3
- 3) 1. ... ♗xf4+ 2. ♗xf4 ♗c6 3. ♗xf5 ♗b7 4. ♗e6 ♗c6 5. ♗e7 ♗b7 6. ♗d6 ♗a8 7. ♗b8 ♗xb8
- 4) 1. ♗g3! (1. ♗g1 ♗e3) 1. ... ♗d6 2. ♗g4
- 5) 1. ♗c2 ♗xc2 2. d7 b1♞+ 3. ♗c7
- 6) 1. ♗c4 ♗c2 2. ♗g7! (2. ♗b5? ♗b3 3. ♗c1 ♗g7 4. ♗a5 ♗f6 5. ♗b5 ♗c3) 2. ... ♗e7 3. ♗f6! ♗d6 4. ♗e5!
- 7) 1. ♗g3+ (1. ♗g1 ♗f4 2. ♗e2 ♗e5 3. h4 gxh4 4. ♗h2+ ♗g5 5. ♗xe5 f4) 1. ... f4 2. ♗h4! gxh4 (2. ... ♗f5 3. h3 ♗g6 4. ♗e2 ♗h5 5. ♗e1 ♗d8 6. ♗f1)
- 8) 1. ♗xc6 ♗d3 2. ♗e8+ ♗g6 3. ♗c6! (3. ♗b5?? ♗f7!) 3. ... ♗e4 (3. ... ♗f7 4. ♗f3+ ♗g6 5. ♗e4+) 4. ♗e8+ ♗g6 5. ♗c6
- 9) 1. c4! ♗a6 (1. ... ♗xc4! 2. ♗xc4 ♗b4 3. ♗a6! ♗c5 4. ♗xb7 ♗xb6 5. ♗c8) 2. c5 ♗xd3 pat
- 10) 1. f3! ♗xf3 2. ♗f2 h2 3. ♗d1! ♗xd1 (3. ... h1♞ 4. ♗xf3+) 4. ♗g2
- 11) 1. ♗g4! (1. ♗a6? ♗d7 2. ♗b5 ♗e6 3. ♗c6 ♗b4 4. ♗f3 ♗xc4! 5. ♗g4 ♗d5!) 1. ... ♗b4 2. ♗h5 ♗d7 3. ♗g4

- ♖c6 4. ♕f3 ♕a4 5. ♕d1 ♕d7 6. ♕g4
 12) 1. ... ♕b4+ (1. ... d5 2. ♕xd4 ♕b4+ 3. ♕c3) 2. ♖d3 d5

83 Problemen / Mat in twee: A

- 1) 1. ♕d4 ♖a1 2. ♗xa3#
- 2) 1. ♕h2 ♖c6 2. ♗b5#
- 3) 1. ♕b2 a4 (1. ... b3 2. a4#; 1. ... ♖a4 2. ♗d7#) 2. ♗d5#
- 4) 1. ♕d4+ ♖f4 2. ♗g4#
- 5) 1. ♕e1 ♖g4 2. ♗f5#
- 6) 1. ♗f3 ♖e1 (1. ... ♖c2 2. ♗d3#) 2. ♕b4#
- 7) 1. ♗e3 a4 (1. ... ♖a4 2. ♗b3#; 1. ... c4 2. ♗e8#) 2. ♗xc5#
- 8) 1. ♗c7 ♖a6 (1. ... ♖b4 2. ♗c5#) 2. ♕d3#
- 9) 1. ♗c7 (1. ♕e2+ ♖a4 (1. ... ♖b6? 2. ♗c7#)) 1. ... ♖b4 (1. ... ♖a6 2. ♕e2#) 2. ♗c5#
- 10) 1. ♖d4 ♖f2 2. ♗xe3#
- 11) 1. ♖e5 ♖e2 2. ♗d3#
- 12) 1. ♕g4 ♖d6 (1. ... ♖e4 2. ♗e3#; 1. ... ♖f4 2. ♗d4#; 1. ... ♖f6 2. ♗e7#) 2. ♗c7#

84 Problemen / Mat in twee: B

- 1) 1. ♗a6 bxa6 2. b7#
- 2) 1. ♗g6 h6 2. ♗xh6#
- 3) 1. ♗h3 g5 (1. ... g6 2. ♗d7#; 1. ... ♖g6 2. ♗f5#; 1. ... h5 2. ♗xh5#) 2. ♗f5#
- 4) 1. ♗a1 e6 2. ♗a3#
- 5) Tekening
- 6) Tekening
- 7) 1. ♖f4 h6 (1. ... f5 2. ♗g5#; 1. ... ♗a8 2. ♗xh7#; 1. ... ♖h4 2. ♗g4#) 2. ♗g4#
- 8) Tekening
- 9) Tekening
- 10) 1. ♗e5 ♖xg6 (1. ... ♗a8 2. ♗xg7#; 1. ... h5+ 2. ♗xh5#; 1. ... ♖h8 2. ♗xh6#) 2. ♗f5#
- 11) 1. ♗b1 ♗c8 2. ♗c7#
- 12) 1. ♗c6 bxc6 (1. ... axb6 2. ♗a4#; 1. ... cxb6 2. ♗xc8#) 2. ♗b8#

85 Problemen / Mat in twee: C

- 1) 1. ♖d2 ♖b5 2. ♗c4
- 2) 1. ♗c3 d1♗ (1. ... d1♖ 2. ♖g3#; 1. ... ♖d1 2. ♗xd2#) 2. ♗e3#
- 3) 1. ♗d1 f3 2. ♗d2#
- 4) 1. ♖b1 d4 2. ♗e2#
- 5) 1. ♗g3 c3 2. ♗d3#
- 6) 1. c4 a3 (1. ... ♖a6 2. ♗a8#; 1. ... ♖b4 2. ♗c3#) 2. ♗xa3#
- 7) 1. ♖b5 f4 2. ♗e6#
- 8) 1. ♗g4 c5 (1. ... ♖c5 2. ♗c4#) 2. ♗e4#
- 9) 1. ♖e6 g3 2. ♗h8#
- 10) 1. ♗f3 d6 (1. ... ♖d4 2. ♗f4#; 1. ... ♖d6 2. ♗f6#) 2. ♖c6#
- 11) 1. ♖c4 ♖xd3 (1. ... ♖d5 2. ♗d6#; 1. ... exd3 2. ♗e5#) 2. ♗d2#
- 12) 1. ♖c4 ♖a4 (1. ... ♖a6 2. ♗b7#; 1. ... ♖xc4 2. ♗d3#) 2. ♗d7#

87 Toets / Mix: A

- 1) 1. ... ♗d3 2. ♗xd3 (2. ♕d2 ♗xg2#) 2. ... ♗xg2# (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 2) 1. ♗xh4+ ♖xh4 (1. ... ♕xh4 2. ♖f5+ ♖h3 3. ♕g2#) 2. ♖f5+ ♖h5 3. ♕f7# (mat in drie: toegang)
- 3) 1. ♕f4 (1. ♕xb7 ♕c5) 1. ... ♕d6 2. ♕xb7 (pennen + uitschakelen verdediging: weglukken + hout)
- 4) 1. ... ♖f3+ 2. gxf3 ♕xc3+ (aftrekschaak: toegang)
- 5) 1. ... ♕xe3 2. ♖xe3 (2. ♗xe3 ♗xf5) 2. ... ♗f3 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 6) 1. e6 fxe6 2. ♗b2 (koningsaanval: baanruiming)
- 7) 1. ♗fd1 ♗xf4 2. ♗xd8+ ♖c7 3. ♖e6+
- 8) 1. ... ♕xg1 2. ♕xe6 (2. ... ♕xh3 3. ♗hxg1 g4 h5 4. ♗g3 hxg4) 2. ... ♕d4
- 9) 1. ♖eg5+ ♖g8 (1. ... fxe5 2. ♖e5+) 2. ♗xe6+ / 2. ♖xe6 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 10) 1. ... ♕f2 2. ♗f4 (2. ♗xf2 ♗xh2#; 2. ♗xf2 ♗d1+) 2. ... ♕e3 (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 11) 1. ♕xe5 ♕xe5 2. ♗a5+ ♖d7 3. ♗xe5 (penning: staartstuk jagen + gepend stuk is geen goede verdediging)
- 12) 1. ♗xh6+ ♖xh6 2. ♗xg6+ ♖h7 3. ♗a3 (koningsaanval: toegang)

88 Toets / Mix: B

- 1) 1. ... ♖h4+ 2. ♗g1 (2. gxf4 ♖g4+ 3. ♗h1 ♖xf1+) 2. ... ♖xf1+ 3. ♖xf1 ♖xf1# (koningsaanval: toegang)
- 2) 1. ♖f3 ♖xd3 2. ♗xe7+ (tussenzet)
- 3) 1. f4 (1. ♖ae1 ♗a2) 1. ... d6 (1. ... ♖d4+ 2. ♖xd4+) 2. e5 dxe5 3. ♖xc3 (uitschakelen verdediging: onderbreken)
- 4) 1. ... ♖e1+ 2. ♗g2 ♖h1+ 3. ♗xh1 ♗f3+ 4. ♗g1 ♖c1# (koningsaanval: matbeeld: onderste rij)
- 5) 1. a5 ♖a7 (1. ... ♖a5 2. ♗b3) 2. ♗b3 (penning: staartstuk jagen + aanval op een gepend stuk)
- 6) 1. ♖xg7+ ♗xg7 2. ♖g3+ ♗f8 (2. ... ♗h8 3. ♗xf7#) 3. ♗h6# (koningsaanval: toegang)
- 7) 1. ♗g5 ♗f5 (1. ... c5 2. ♖e4) 2. ♖d5+ (dubbele aanval: jagen)
- 8) 1. ... ♖d3 2. ♗xd3 ♗xd3+ 3. ♗b1 ♗xf2+ (dubbele aanval: lokken)
- 9) 1. ♗e6 (1. ♖h3 ♗f5) 1. ... ♗xe6 2. ♖xh7+ ♗xh7 3. ♖h3+ (koningsaanval: toegang)
- 10) 1. ♖f6 ♗xf6 (1. ... ♖xf6 2. ♗e7+; 1. ... ♗xf6 2. ♖xe6+ ♖f7 3. ♗xf6+ ♗xf6 (3. ... ♗f8 4. ♗h6+ ♖g7 5. ♗xd7#) 4. ♖xc8+) 2. ♖xe6+ ♗g7 3. ♖xc8 (koningsaanval)
- 11) 1. ♖d4 ♖e7 2. ♖b6 ♖xd7 (2. ... a4 3. ♗g5 ♗xg5 4. ♖xd8+ ♖xd8 5. fxc5) 3. ♖xf6 (vrijpion verzilveren)
- 12) 1. ♗g5+ (1. ♗f8+? ♗h6 2. ♗e6 ♗h5) 1. ... ♗xg5 (1. ... ♗h6 2. ♖h8+ ♗xg5 3. h4#) 2. ♗f7 b1♖ 3. ♖h8# (mat in het eindspel: blokkeren)

89 Toets / Mix: C

- 1) 1. ♗xh7+ ♗xh7 2. hxg5+(tussenzet)
- 2) 1. b5+ cxb5 2. ♗c6 b4+ 3. ♗xb4+ (kwetsbaarheid uitbuiten: slechte stand stukken)
- 3) 1. ... ♖a1 2. ♖e2 ♖g1+ 3. ♖xg1 ♖xg1# (kwetsbaarheid uitbuiten: overwicht aanvallers)
- 4) 1. ♗f5 exf5 2. exf6 g6 3. ♖h6 (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 5) 1. ♗h7+ ♗h8 2. ♗f7+ ♖xf7 3. ♖e8+ ♖f8 4. ♖xf8# (koningsaanval: overwicht aanvallers)
- 6) 1. ♗xc7+ ♖xc7 2. ♖e8+ ♗xe8 3. ♖b8+ ♖c8 4. ♖xc8# (koningsaanval: matbeeld: onderste rij)
- 7) 1. ♗xd6 ♖xd6 2. ♗b5 (2. ♗e4) 2. ... axb5 3. ♖xc8+ ♗e7 4. ♖xh8 h6 5. ♖xb5 (aftrekaanval)
- 8) Tekening
- 9) Tekening
- 10) 1. ♖xh6+ ♗xh6 2. ♖xh6+ ♗g8 3. ♗a2+ ♗f8 4. ♖h8# (mat in vier)
- 11) 1. ♗e2! (1. e5 c5 2. e6 c4 3. e7 c3 4. e8♖ c2+; 1. ♗d2 ♗b2 2. e5 (2. ♗d3 ♗b3 3. ♗d4 ♗b4 4. e5 c5+ 5. ♗e3 ♗b5) 2. ... c5 3. e6 c4 4. e7 c3+) 1... ♗b2 (1. ... c5 2. ♗d3) 2. e5 c5 3. e6 c4 4. e7 c3 5. e8♖ c2 6. ♖b5+ ♗c1 7. ♗e3 2. e5 (Iriarte 2000) (wedren: tempowinst vermijden)
- 12) 1. ... ♗xf3+ 2. gxf3 (2. ♖xf3 ♖a5+ 3. ♗f1 ♖a6+) 2. ... ♖xd1+ 3. ♗xd1 0-0-0+ (dubbele aanval: lokken)

90 Toets / Mix: D

- 1) 1. ♗e6 dxe6 2. ♖xe6+ ♖f7 3. ♖xd8+ (aftrekaanval: uitschakelen verdediging)
- 2) 1. ... ♖f7+ 2. ♗h4 ♖xf5 (aftrekaanval: batterij neerzetten)
- 3) 1. ♖g7+ ♗xg7 2. hxg7+ ♗xg7 (2. ... ♗h8 3. ♖h8+ ♗xg7 4. ♗f6#) 3. ♗f6+ ♗f8 4. ♖h8# (koningsaanval: matbeeld: ♖♗)
- 4) 1. ♗xd5 cxd5 (1. ... exd5 2. ♖f5) 2. ♖a4+(uitschakelen verdediging: toegang)
- 5) 1. ... ♗xd4+ 2. ♖xd4 ♗e2+ 3. ♗f1 (3. ♗xe2 ♖e1#) 3. ... ♗xd4 (aftrekaanval)
- 6) 1. ♗d4 ♗xd4 2. ♗xe7+ ♗g7 3. ♖xd4+ (uitschakelen verdediging: weglokken + hout tussenzet)
- 7) 1. ♖b8+ (1. ♗d6 ♖c8) 1. ... ♗f7 2. ♖b7 ♖e7+ 3. ♗d6 (Prokes 1951) (vrijpion maken)
- 8) 1. ... ♗xf2 2. e3 (2. ♖xf2 ♖xb2 3. ♖xb2 c1♖+) 2. ... ♗h3+ 3. ♗g2 ♖xd3 4. ♗xh3 ♖xf1+ (vrijpion verzilveren)
- 9) 1. f6 ♗xg3 (1. ... ♖xd6 2. ♖g7#; 1. ... ♖xf6 2. ♖xe8#) 2. fxe7+ ♗xe7 3. ♗f5+ (tussenzet)
- 10) 1. ♖a7 ♖xa7 2. d7 (uitschakelen verdediging: onderbreken + mat)
- 11) 1. ... ♗h4 2. ♖xh4 (2. ♗g3 ♗xh2) 2. ... ♖h5 3. ♖xh5 (3. ♖g3 ♖xh2+ 4. ♖xh2 ♗f2#) 3. ... ♗f2# (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 12) 1. ... ♖xd4 2. ♖ad1 f5 (2. ... ♗xb3? 3. ♖xd4 ♗xd4 4. ♗h6) 3. ♖g3 ♗xb3 (materiaal winnen dankzij tussenzet)

91 Toets / Mix: E

- 1) 1. g4 ♖h4 2. g5 (aftrekaanval: doelstuk jagen)
- 2) 1. ... ♗g4 2. ♖e3 ♗xc3 (uitschakelen verdediging: weglokken + hout)
- 3) 1. ♖xb6 ♖xb6 2. ♖d7+ ♗e8 (2. ... ♗g8 3. f7+ ♗h8 4. ♗g7+) 3. ♖e7+ (3. ♖fd1 ♖c5 4. f7#) 3. ... ♗d8 4. ♖d1+ (uitschakelen verdediging: slaan + mat)
- 4) 1. ♖e6 ♖xc2 (1... ♖xe6 2. ♖h8#) 2. ♖h8# (koningsaanval: matbeeld: ♖♗)
- 5) 1. ... ♗d8 2. ♖d7 ♖xd4 3. ♖xd4 ♗b6 (penning: kopstuk lokken + aanval op een gepend stuk)
- 6) 1. ... h6 2. ♖xh6 ♖xf1+ 3. ♗h2 ♗g4+ (dubbele aanval: lokken + jagen)
- 7) 1. ♗b5 axb5 2. ♗b6 (insluiten)

- 8) 1. ♖xc6 bxc6 (1. ... ♗xc6 2. ♜xe7) 2. ♗e5 ♖xd1 3. ♗xd7 (aftrekaanval: uitschakelen verdediging)
- 9) 1. ♗fxe5 (1. ♗cxe5 ♖xe5) 1. ... ♖xe5 2. ♖a3 ♗f6 3. ♗xe5 ♗xe5 4. ♖xf8 ♗xf8 5. ♗xh7 (röntgeaanval: uitschakelen verdediging)
- 10) 1. ♜f7! (1. ♖xg6 ♜e7) 1. ... ♗xf7 2. ♗xh7+ ♗f8 3. ♖xg6 (koningsaanval: stukken erbij)
- 11) 1. ♜e2 ♗xe2 2. ♗d8+ ♜xd8 3. ♜xd8# (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 12) 1. ♜e6 (1. ♜e8+ ♗h7 2. ♗a8 g5) 1. ... ♗g5 2. ♜e8+ (uitschakelen verdediging)

92 Toets / Mix: F

- 1) 1. ♗f6+ ♖xf6 (1. ... ♗h8 2. ♗xf7) 2. ♜xf8+ (uitschakelen verdediging: weglukken + hout)
- 2) Tekening
- 3) Tekening
- 4) 1. ♖xf6 ♖xf6 2. ♗h7 g6 3. hxg6 (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 5) 1. ... g5 2. ♗f3 ♖g4 (penning: kopstuk jagen + aanval op een gepend stuk)
- 6) 1. ... ♗f3 2. ♗xf3 ♗xf3+ 3. ♗f2 ♗xd2 (dubbele aanval: lokken)
- 7) 1. ♗h6 ♗xe5 2. ♗xh7+ ♗xh7 3. ♗g2# (koningsaanval: matbeeld: ♜ ♜)
- 8) 1. ♗xf7+ ♗xf7 2. ♜g8+ ♗h6 3. ♗xf7# (mat in drie)
- 9) 1. ... ♜gc8 2. ♜f1 ♗xa1 (uitschakelen verdediging: matbeeld onderste rij)
- 10) 1. ♜xd5 ♗xe5 2. ♜xd8+ ♜xd8 3. ♖xe5 (uitschakelen verdediging: slaan + hout tussenzet)
- 11) 1. f4 h6 2. fxe5 hxg5 3. exf6+ (aanval op een gepend stuk)
- 12) 1. ♗h5 gxh5 2. ♜xh6+ ♗g8 3. ♜h8# (koningsaanval: toegang)

93 Toets / Mix: G

- 1) 1. ♜e1 ♜xe1 (1. ... ♖xd3 2. ♜xf8) 2. ♜xf5 (uitschakelen verdediging: weglukken + hout tussenzet)
- 2) 1. e5 dxe5 2. ♖xf6 (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 3) 1. ♗e6+ fxe6 (1. ... ♗xe6 2. ♗xe5#) 2. ♖xe6+ ♗xe6 3. ♗xe5# (mat in drie: toegang)
- 4) 1. ♗xd4 exd4 2. e5 (aanval op een gepend stuk)
- 5) 1. ... ♗h4 2. gxh4 ♗h3# (koningsaanval: toegang)
- 6) 1. ♜xf6 gxf6 2. ♗xf6+ ♖g7 3. ♗f8+ ♜xf8 4. ♜xf8# (koningsaanval: toegang)
- 7) 1. 0-0-0 ♜fb8 2. ♜xh7+ ♗xh7 3. ♜h1+ (dubbele aanval: hout + dreiging)
- 8) 1. ♗b4 (1. ♖xe7+ ♗xe7 2. ♗c3 ♗xf1+) 1. ... ♖xg5 2. ♗d6+ (aanval op een gepend stuk)
- 9) 1. ♜xc4 ♗xc4 (1. ... ♜d1+ 2. ♜c1) 2. ♗xd8+ (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 10) 1. ♗g5 ♗d7 2. g4 h6 3. ♗h3 ♗xf4 4. ♗xf4 ♖xe5 5. ♗xg6 (insluiten)
- 11) 1. ♗d7 ♖xd7 (1. ... ♗e6 2. ♗d8+) 2. ♜a8+ (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 12) 1. ... ♗h8 2. ♗f7 ♗e5 (insluiten)

94 Toets / Mix: H

- 1) 1. ♗d6+ ♗f8 (1. ... ♗xd6 2. ♗xh4) 2. ♗xf5 gxf5 (2. ... ♗xf4 3. ♜d8#) 3. ♗xh4 (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 2) 1. ♗d5 ♗xf2 2. ♗xb3 ♗d7 3. ♜xf2 (aftrekaanval)
- 3) 1. d7+ ♗xd7 (1. ... ♗d8 2. ♗c8+ ♜xc8 3. dxc8♗#) 2. ♗c8+ ♜xc8 3. ♜xc8# (mat in drie)
- 4) 1. ♗b3+ ♗a8 2. ♗xf7 (uitschakelen verdediging: weglukken + mat tussenzet)
- 5) 1. ... ♖xf2+ (1. ... ♖f8? 2. ♗f5+ ♗g8 3. ♗e6+ ♗h7 4. ♗f7) 2. ♗xf2 (2. ♗h1 ♗e3+ 3. ♗f3 ♜xf1#; 2. ♗g2 ♗e3+ 3. ♗xf2 ♗xg4+) 2. ... ♜xf1+ 3. ♗xf1 ♗e3+ (dubbele aanval: lokken)
- 6) 1. ... ♗xc3 2. bxc3 ♗xc3+ (koningsaanval: toegang)
- 7) 1. ♗c5! ♜a1 (1. ... ♜d3 2. b3+! (2. ♜xd3=) 2. ♗c4! ♜a2 3. ♜c1! (AfeK 1998) (aanval in het eindspel)
- 8) 1. ♖b5+ ♖c6 2. ♗xd5 exd5 3. ♖xc6+ ♗xc6 4. ♗xc5 (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 9) 1. ♗d7+ ♖xd7 2. ♗xd5 (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 10) 1. Dh3 g6 (1. ... h6 2. ♗f5 g6 3. ♗xg6) 2. ♖xg6 (koningsaanval: verzwakking uitlokken)
- 11) 1. ♜d5 ♗e4 2. ♜d8+ (aftrekaanval: batterij neerzetten; doelstuk jagen)
- 12) 1. ... ♗f6 2. ♗xa8+ ♗e7 (koningsaanval: stukken erbij)

95 Toets / Mix: I

- 1) 1. ♖c3+ ♗xc3 2. ♗f6+ ♗g8 3. ♜e7 (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 2) 1. ... ♗e2+ 2. ♗h1 ♗xe3 3. fxe3 ♗xg3+ (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 3) 1. ... ♜c1 2. ♜xd4 (2. ♗xc1 ♗xf2+ 3. ♗h1 ♗xg2#) 2. ... ♜xe1+ 3. ♗h2 ♜xd4 (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 4) 1. ... ♜xb5 2. axb5 ♗d3+ (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 5) 1. ♗e4 dxe4 2. ♖xh6+ (aftrekaanval)

- 6) 1. ♖b5 ♖xb5 2. ♗c8# (aftrekaanval)
- 7) 1. ♘f5 ♘e4 (1. ... ♗e5 2. ♘e7+) 2. ♗e7 (uitschakelen verdediging: weggagen + hout)
- 8) 1. ... ♘xe4 2. ♗xe7 ♗xe7 3. ♗xe4 ♗b4+ 4. c3 ♗xc4 (aftrekaanval en dubbele aanval)
- 9) 1. ... ♘f3+ 2. ♘h3 ♗c4 3. f8 ♗ ♗f1# (mat in drie)
- 10) 1. ... e5 2. fxe5 dxe5 3. ♘f5 ♗xf5 4. exf5 e4 (insluiten)
- 11) 1. ♗e8+ ♗xe8 2. ♗xg7+ ♘xg7 3. ♘e8+ (dubbele aanval: lokken)
- 12) 1. ♗h4 ♘g6 (1. ... ♗a7 2. ♗xf8+) 2. ♗xg6 (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)

96 Toets / Mix: J

- 1) 1. ♗d4 ♗xe2 (1. ... ♗b8 2. ♗xe8+ ♗xe8 3. f7+ ♗e5 4. ♗xe5#) 2. f7+ ♗e5 3. ♗xe5+ ♗xe5 4. f8 ♗# (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 2) 1. ... ♘d4 2. exd4 exd3+ (aftrekschaak: toegang)
- 3) 1. ♗g5 ♗e8 2. ♗xh6 (dubbele aanval: jagen + uitschakelen verdediging)
- 4) 1. ♘d6+ ♘b8 2. ♗xc7+ ♘xc7 3. ♘xa6# (koningsaanval: matbeeld: ♘♘)
- 5) 1. ♗b8+ ♘xb8 2. ♗xd6+ ♘c8 3. ♘b6+ ♘d8 4. ♗c7# (magneet)
- 6) 1. ... ♗xd2 2. ♗xd2 ♗xe3+ (dubbele aanval: lokken)
- 7) 1. ... ♗g1+ 2. ♗xg1 ♗xg1+ 3. ♘xg1 ♘e2+ 4. ♘f2 ♘xf4 (dubbele aanval: lokken)
- 8) 1. ♗f8+ ♘b7 2. ♘d6+ ♘a6 3. ♗c8# (mat in drie: toegang)
- 9) 1. ... ♘xd5 2. exd5 e4 3. ♗xg7 (3. dxe4 ♗xb2) 3. ... exf3 (aftrekaanval)
- 10) 1. ... ♗xh2+ 2. ♘xh2 ♗xe5+ 3. ♘g1 ♗xa7 (tussenzet)
- 11) 1. ... g5 2. ♗xg5 ♗xh6 3. ♗xh6 ♗b6+ (dubbele aanval: baanruiming + lokken)
- 12) 1. ... ♗e5 2. ♗e4 (2. ♘g1 ♗e2; 2. ♗c2 ♗xf5+ 3. ♘e2 ♗xg2+) 2. ... ♗xe4 (penning: doelstuk lokken)

97 Toets / Mix: K

- 1) 1. ♗c8+ ♘f7 2. ♗xc4 (dubbele aanval: jagen + lokken)
- 2) 1. ♗xf7+ ♘xf7 2. ♗xd7+ ♗xd7 3. ♗xc5 (uitschakelen verdediging: slaan + hout tussenzet)
- 3) 1. ... ♗e2 2. ♗xf3 (2. ♗g1 ♗xg2 3. ♗xg2 ♗f1+ 4. ♗g1 ♗f3+) 2. ... ♗xf3+ 3. ♗g2 ♗xg2 4. ♗f1 dxe4
- 4) 1. ♗c4 ♗e6 2. ♗xc5 (uitschakelen verdediging: weglukken + hout)
- 5) 1. ... ♗a2 2. ♗f3 (2. ♗b6 ♗a7) 2. ... ♗xa6 (penning: gepend stuk is geen goede verdediger)
- 6) 1. ♗d8+ ♘xd8 2. ♘f7+ (dubbele aanval: lokken); 1. ... ♗xd8 2. ♗xe5 (uitschakelen verdediging: weglukken + hout); 1. ... ♘e7 2. ♗xe5 ♗xe5 3. ♗xh8
- 7) Tekening
- 8) Tekening
- 9) 1. ♗xh5 gxh5 2. ♘xf7+ ♘h7 3. ♗g7# (koningsaanval: toegang)
- 10) 1. ... b6 2. ♗xb6 ♗a6 (röntgenaanval: baanruiming)
- 11) 1. ... ♗d3 2. ♗a4 (2. ♗xd3 ♗f1#; 2. ♗e1 ♗d3 3. ♘e2 ♗xe2) 2. ... ♗d2 (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 12) 1. ... h6 2. ♗e7 ♘f7 (penning: kopstuk jagen + aanval op gepend stuk)

98 Toets / Mix: L

- 1) 1. ... ♗xg4 2. ♗xh4 ♘d3# (matbeeld: ♗♘)
- 2) 1. ♘c6 ♗d7 2. ♗xd5+ ♗xd5 (dubbele aanval: richten + lokken)
- 3) 1. f4 ♗xf4 2. h5+ ♘g5 3. ♗g8# (mat in het eindspel: blokkeren)
- 4) 1. ♗xd7+ ♗xd7 2. ♘e6+ ♘b8 3. ♗xd7 (uitschakelen verdediging: weggagen + hout)
- 5) 1. ... ♗xf2+ (1. ... ♗xb2? 2. ♗a8+) 2. ♘xf2 (2. ♗xf2 ♗xc1+ 3. ♗e1 ♗xe1+ 4. ♘f2 ♗f1+ 5. ♘e2 ♗b2+ 6. ♘d3 g6) 2. ... ♗xb2+ 3. ♗c2 (3. ♘f3 ♗xc1) 3... ♗cxc2+ 4. ♗xc2 ♗xc2+ (tussenzet)
- 6) 1. ... ♘e4 2. ♗e1 (2. fxe4 ♗g5) 2. ... ♘f2 (aftrekaanval)
- 7) 1. ♗g6 ♗f8 2. ♗xf7 (dubbele aanval: lokken)
- 8) 1. ♘d5 ♗d6 2. ♗h5 ♗b4+ 3. ♘d1 c6 4. ♗xe5 (penning: staartstuk jagen + aanval op een gepend stuk)
- 9) 1. ♗xe5 ♗xe5 2. ♗xd8 ♗axd8 3. ♗xc4 (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 10) 1. ... ♗g4 2. ♗xg4 ♘xg4 3. f4 ♗xg5 (dubbele aanval)
- 11) 1. h6 g6 (1. ... ♘xe4 2. h7+ ♘h8 (2. ... ♘f8 3. h8 ♗#) 3. ♘xf7#) 2. h7+ ♘g7 3. ♗h4 (koningsaanval)
- 12) 1. ... ♗xd1+ 2. ♗xd1 ♗xe3 3. exf6 ♗e1+ (uitschakelen verdediging: slaan + hout)

99 Toets / Mix: M

- 1) 1. ... ♗xb5 2. axb5 ♘xc7 3. ♗xa8 ♘xa8 (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 2) 1. ♗xa6 bxa6 2. ♗c6 (insluiten)
- 3) 1. ♗xf6+ ♗xf6 (1. ... ♘xf6 2. ♘h5#) 2. ♘h5+ (dubbele aanval: lokken)

- 4) 1. ... ♖a2 2. ♗ef3 ♘c3 (tussenzet)
- 5) 1. ♗d6 ♜f8 2. ♗f7+ (uitschakelen verdediging: weglokken + mat)
- 6) 1. ... ♗xf4 2. ♙xf4 e5 3. ♙g3 f4 (dubbele aanval: lokken + jagen)
- 7) 1. ... ♜c6 2. ♗f1 (2. f3 ♜c1+ 3. ♗f2 ♜xd2+) 2. ... ♜c1+ (dubbele aanval: dreiging + dreiging)
- 8) 1. ♙b5 axb5 2. ♜b8+ ♜c8 3. ♜xa7 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 9) 1. ... ♗g4 2. ♜f3 ♜xd4+ (aftrekaanval)
- 10) 1. ... ♙c5 2. ♗xc5 ♜xe1+ 3. ♜xe1 ♜xg2# (uitschakelen verdediging: weglokken + mat)
- 11) 1. ♜f5 g6 2. ♜xd7 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging + lokken)
- 12) 1. ... ♜b4 2. ♙d3 (2. ♜xb4 cxb4) 2. ... ♜xb3

100 Toets / Mix: N

- 1) 1. ... ♜c3+ 2. ♜xc3 ♙xc3+ 3. ♙d2 ♙xa1 (dubbele aanval: lokken)
- 2) 1. ♙g5 h6 2. g4 (insluiten)
- 3) 1. ♜g6 ♗e6 2. ♜xh7# (mat)
- 4) 1. b4 ♜xb4 2. ♜b1 ♜a5 3. ♜b5 (uitschakelen verdediging: wegjagen + hout)
- 5) 1. e4 ♗cxe4 (1. ... ♙g6 2. e5) 2. ♙xe4 ♙xe4 3. ♙xf6 (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 6) 1. ♜g2 ♜xg3 2. ♜a8+ (dubbele aanval: hout + dreiging)
- 7) 1. ♜xg7+ ♗h8 2. ♜g8+ ♗xg8 (2. ... ♜xg8 3. ♜c3+ ♜g7 4. ♜xd5) 3. ♜g3+ (tussenzet)
- 8) 1. ♜xd7 ♜xd7 2. ♙xf6+ ♜xf6 3. ♜g4+ (dubbele aanval: lokken + uitschakelen verdediging)
- 9) 1. ♗fg5 fxg5 2. ♗f6 ♙xf6 3. ♙e4 (koningsaanval: uitschakelen verdediging blokkeren)
- 10) 1. ♙e4 a6 (1. ... ♙xe4 2. ♜c8+ ♜f8 3. ♜xf8#; 1. ... ♜e4 2. ♜xg7#; 1. ... ♗f3+ 2. ♙xf3 ♙xf3 3. ♜c8+ ♜f8 4. ♜xf8#) 2. ♙xb7 ♜xb7 3. ♜xe1 (uitschakelen verdediging: weglokken + hout)
- 11) 1. ♗de6 (1. ♗fe6 fxe6 2. ♗xe6 ♜c8) 1. ... fxe6 2. ♙xe6+ ♗h8 3. ♗g6+ ♗h7 4. ♗f8+ ♗h8 5. ♜h7+ ♗xh7 6. ♗xh7 (koningsaanval: uitschakelen van de verdediging)
- 12) 1. ♗g7+ (dankzij dubbele penning) 1. ... ♗e7 (1. ... ♜xg7 2. ♜xe6+) 2. ♜xf7+ ♗xf7 3. ♗xe6 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)

101 Toets / Mix: O

- 1) 1. ... ♜xf2+ 2. ♗xf2 ♗xe4+ (dubbele aanval: lokken + staartstuk lokken)
- 2) 1. ♗d7 ♙xd7 (1. ... ♜axd7 2. ♜xh3#) 2. ♜f3 ♙e6 3. ♜fxh3+ ♗g8 (3. ... ♙xh3 4. ♜xh3#) 4. ♜h8#
- 3) 1. ♗f5 ♜c7 2. ♗xd6 ♜xd6 3. ♙f4 (röntgeaanval: lokken)
- 4) Tekening
- 5) 1. cxd6 ♙xd6 2. ♗f6+ ♗h8 3. ♜xd4 (uitschakelen verdediging: weglokken + hout)
- 6) 1. ... ♜b5 2. b3 ♜xa4 (2. ... ♙a3+ 3. ♗b2 ♗b6 is goed maar minder dwingend) (uitschakelen verdediging: wegjagen + mat)
- 7) Tekening
- 8) 1. ♜f2 ♗c6 (1. ... e5 2. ♜f8+ ♗e6 3. ♜g8+) 2. ♜h4+ (koningsaanval: stukken erbij)
- 9) 1. ♜xh6 f6 (1. ... gxf6 2. ♜dg4+ ♗h7 3. ♜xh6#) 2. ♜h7+ ♗f7 3. ♜xd7+ (koningsaanval: toegang)
- 10) 1. ... ♙g1 2. ♗a5 ♜g4+ 3. ♜xg4 hxg4# (mat dreigen)
- 11) 1. ♗b7 ♗c8 2. ♜xd7+ ♜xd7 3. ♗e6+ ♗xb7 4. ♜xd7+ (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 12) 1. ♜xh7 ♗c6 2. ♜g6+ (uitschakelen verdediging: slaan + mat)

102 Toets / Mix: P

- 1) 1. ... ♜xg3 2. ♜xg3 ♜xf1+ (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 2) 1. ♗d5 cxd5 (1. ... ♜he8 2. ♗e7+) 2. ♜c2+ (koningsaanval: stukken erbij)
- 3) 1. ♜d8+ ♗xd8 2. ♙xc5 (tussenzet)
- 4) 1. ... ♜g1+ 2. ♗b2 a3+ 3. ♗xa3 ♜c1# (mat in drie)
- 5) 1. ... ♙xd2+ (1. ... a6 2. ♜xb4 ♗xb4 3. ♙xb4) 2. ♗bx2 a6 (insluiten)
- 6) 1. ... ♙d4 2. ♙e3 ♙xe3 3. ♜xe3 d4 (dubbele aanval: lokken)
- 7) 1. ♙d4 (1. ♜xf5? ♙xg2+) 1. ... ♜xd4 2. ♜xf5 (tussenzet)
- 8) 1. ... ♙e2 2. ♗xd4 (2. ♜d2 ♙xf3) 2. ... ♙xd1 (dubbele aanval)
- 9) 1. ♗b6+ ♜xb6 2. ♜g4+ ♗b8 3. ♜xd8+ (uitschakelen verdediging: wegjagen + hout)
- 10) 1. ... ♜xb3 2. ♜xb3 ♗d2+ (dubbele aanval: lokken)
- 11) 1. ♜xb7+ ♜xb7 2. ♙xa6 (penning: kopstuk lokken + aanval op een gepend stuk kruispenning)
- 12) 1. ♙xc5 dxc5 2. ♜f4 ♙xh3 3. ♜xe5+ ♙e6 4. ♜ad1 ♜a5 5. ♙h3 (dubbele aanval: baanruiming)

103 Toets / Mix: Q

- 1) 1. ♗e7+ ♗b8 2. ♜xd8+ ♜xd8 3. ♜xd8# (uitschakelen verdediging: wegjagen + hout)

- 2) 1. ... ♖xc3 2. ♗xb4 ♖e2+ (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 3) 1. ... ♗e3 2. ♖b7+ (2. ♗5xe3 ♖f2+ 3. ♖h1 ♖h2#) 2. ... ♖h8 3. ♗f1 ♖xe5 (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 4) 1. ... ♖xd2+ 2. ♖xd2 ♗8e2+ 3. ♖c3 (3. ♖c1 ♗c2+ 4. ♖b1 ♗xd1#) 3. ... ♗c2# (mat in drie)
- 5) 1. ♖b5+ (1. ♖xh6 ♖xe4) 1. ... ♖f8 (1. ... ♖xb5 2. ♖xc8#; 1. ... ♗c6 2. ♖c8#) 2. ♖xh6+ ♖g8 3. exd5 ♖xb5 4. ♗d3 (tussenzet)
- 6) 1. f5 exf5 2. e6 ♖d6 3. gxf5 (insluiten)
- 7) 1. ... e2+ (1. ... ♗xc3 2. d8♖+) 2. ♖xe2 ♖d4+ 3. ♖xd4 ♗c1# (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 8) 1. ♗c8 ♖c6 2. ♗xa8 (uitschakelen verdediging: weglukken + hout)
- 9) 1. ... cxd4 2. ♖xd4 ♖c5 3. ♖xc5 ♖xd3 4. ♖xe7 b5 (dubbele aanval: veldruiming)
- 10) 1. ♗f5 (1. ♗xb4? ♗c3+ 2. ♖xc3=) 1. ... ♖b6 (1. ... ♗xf5? 2. ♖xc7#) 2. ♗xc5 ♖xc5 3. ♖e7+ ♖d5 4. ♖xb4
- 11) 1. ... ♖c6 2. e4 ♗a8 (dubbele aanval: dreiging + dreiging)
- 12) 1. ♖b5 (1. ♖xe6+ ♖xe6 2. ♗xe6 ♖c7) 1. ... ♖c8 2. ♖xe6+ ♖xe6 3. ♗xe6 (tussenzet)

104 Toets / Mix: R

- 1) 1. e5 dxe5 2. ♖xd8 ♗axd8 3. ♖xf6 (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 2) 1. ♖d5 ♖g8 2. ♗xf7 (aftrekaanval)
- 3) 1. ♖f2 ♖g6 2. ♖f7+ ♖xf7 3. exf7# (mat in drie)
- 4) 1. ♖g6+ ♗xg6 2. ♗xe7 ♖xf5 3. ♗h7# (koningsaanval)
- 5) 1. ... ♖h6 2. ♖xc3 dxc3 3. ♗xc3 ♖d2 4. ♗c2 ♗xd3 (uitschakelen verdediging: wegjagen + hout)
- 6) 1. ♗xc6 ♖xc6 2. ♖g6+ (aftrekaanval: uitschakelen verdediging)
- 7) 1. ♖c8+ ♗xc8 2. ♗xc8+ ♖f8 3. ♖xd6 (uitschakelen verdediging: weglukken+ hout)
- 8) 1. ♗b4 ♖xb4 2. ♖b3+ ♖xb3 (2. ... ♖xb3 3. ♖c2+ ♖a2 4. b3+ ♖a3 5. ♖b2#) 3. ♖b1# (verdedig tegen mat)
- 9) 1. ♖b6 ♖d6 (1. ... ♗d7 2. ♖a7 b6 3. ♖c4) 2. ♖xb7+ ♖d7 (koningsaanval)
- 10) 1. g4 ♖g6 2. ♖g5 (insluiten)
- 11) 1. ♖h3 ♖xf7 2. ♖h7+ ♖e8 3. ♖g8+ (röntgenaanval: lokken + jagen)
- 12) 1. b3 ♖b5 2. ♖c7 (dubbele aanval: jagen)

105 Toets / Mix: S

- 1) 1. ♖g5+ f6 2. ♖xf6+ (röntgenschaak: uitschakelen verdediging)
- 2) 1. ♖a4 b5 2. ♖b6+ (uitschakelen verdediging: wegjagen + hout)
- 3) 1. ... ♖xd4 2. ♖xb6 ♖xc3+ (tussenzet)
- 4) 1. ♖d4+ ♖d6 (1. ... ♖c8 2. ♖xh8+) 2. ♖g4+ ♖d8 3. ♖xg5+ (koningsaanval: stukken erbij)
- 5) 1. ... d5+ 2. ♖xd5 ♖f3+ 3. ♖xf3 ♖xd5# (mat in drie)
- 6) 1. ♖xd8 ♗axd8 2. ♗xd8 ♖xd8 (2. ... ♗xd8 3. ♗xe7) 3. ♗xe8+ (kwetsbaarheid uitbuiten: slechte stand stukken)
- 7) 1. ♖xh7 ♗xh7 2. ♗e8+ ♖d7 3. ♗1e7# (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 8) 1. ... ♖xg3 2. hxg3 ♖xd1+ (aftrekaanval)
- 9) 1. ♖e4 ♖f7 2. ♖xd2 (dubbele aanval: richten)
- 10) 1. ♖g3 ♖g7 (1. ... ♖xg3 2. ♖b2+) 2. ♖xg8+ ♖xg8 3. ♖xb8 (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 11) 1. ... ♖g4 2. ♗e1 (2. ♖c3 ♖xd1) 2. ... ♖xd4 (uitschakelen verdediging: wegjagen + hout)
- 12) 1. ♗a8+ ♖xa8 2. ♖d6+ ♖b8 (2. ... ♖d8 3. ♖b6#) 3. ♖a7# (mat in drie: veldruiming)

106 Toets / Mix: T

- 1) 1. e5 (1. fxg4? ♖xh2+) 1. ... fxe5 2. fxg4 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 2) 1. ♖d5 ♖d2 (1... ♖a4 2. ♖h5 ♖g7 3. ♖g4+ ♖h8 4. ♖g6; 1. ... exd5 2. ♖g8) 2. ♗e3 ♖e5 (2. ... exd5 3. ♖g8) 3. ♖h6 (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 3) 1. ♗h8+ ♖xh8 2. ♖h5+ ♖d8 3. ♖f8+ (koningsaanval: toegang)
- 4) 1. ... e2+ 2. ♖h1 ♖f2 3. ♗xe2? ♗xc1+ (vrijpion verzilveren)
- 5) 1. ... ♖xd4 (1. ... ♖xd5 2. ♖xc6 bxc6 3. exd5 cxd5) 2. ♖xd7+ ♖xd7 (aftrekaanval)
- 6) 1. ♗h3 h6 2. ♖d2 ♖h7 3. ♖xd7 (dubbele aanval: hout + dreiging; (koningsaanval: uitschakelen stukken erbij)
- 7) 1. ♗d6 ♖xc4 2. ♖xe6+ (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 8) 1. ♖d2 ♗fd8 2. ♗a1 (insluiten)
- 9) 1. ♖c4 ♖a4 2. ♖b5 ♖a2 3. ♖c8# (dubbele aanval: jagen en hout + dreiging)
- 10) Tekening
- 11) 1. ♗g3 ♖e6 2. ♖xf7 ♖xf7 3. ♗f3 (koningsaanval: stukken erbij)
- 12) 1. ♖b3 ♖xb3 (1. ... b6 2. ♖xb4 insluiten) 2. ♖b6#

107 Toets / Mix: U

- 1) 1. ... ♖xf3 2. gxf3 (2. ♜e4 d3) 2. ... ♙h3+ 3. ♗g1 ♜xe1# (toegang + uitschakelen verdediging: weggagen + mat)
- 2) 1. ... ♜xg1+ 2. ♗xg1 (2. ♗xg1 ♗f2#) 2. ... ♜c1+ (mat: toegang)
- 3) 1. ... ♙xf3 2. gxf3 ♗e5 3. ♙xf7+ ♜xf7 4. 0-0-0 ♗c4 (dubbele aanval: hout + dreiging)
- 4) 1. ♜xb6 axb6 2. ♜d8+ (röntgenschaak: uitschakelen verdediging)
- 5) 1. ... ♗e2+ 2. ♜xe2 (2. ♙xe2 ♜xe3+ 3. ♗h1 fxg4) 2. ... ♜xg4 (uitschakelen verdediging: onderbreken)
- 6) 1. h3 ♜d7 2. ♜e5+ ♗f3 3. ♜f1# (mat in drie)
- 7) 1. ♗xe6+ fxe6 2. ♙b6+ (aftrekaanval, toegang + röntgenschaak)
- 8) 1. ... ♜xb5 2. ♜xb5 ♗c3 (dubbele aanval: hout + dreiging)
- 9) 1. ♜h7+ ♗f8 2. ♜h8+ ♙xh8 3. ♗h7# (mat in drie: toegang)
- 10) 1. ♙g5 ♙xg5 2. ♙xg6+ ♗f8 3. ♜f7# (koningsaanval: toegang)
- 11) 1. ♜xg7+ ♗xg7 2. ♙f6+ ♗g8 3. ♜h4 (koningsaanval: matbeeld: ♜ ♙)
- 12) 1. ♜xd5 ♜xd5 (1. ... ♜a1+ 2. ♜d1 ♜xa2 3. ♜d7) 2. ♜b4+ ♗g7 3. ♗xd5 (tussenzet)

108 Toets / Mix: V

- 1) 1. ... ♗f4 2. ♜xd4 ♗h3# (dubbele aanval: richten)
- 2) 1. d6+ ♜xd6 2. ♜xe5+ ♗d7 3. ♙h3+ (uitschakelen verdediging: onderbreken)
- 3) 1. ♗xd5 exd5 2. ♜xc4 dxc4 (2. ... ♗a5 3. ♜b4) 3. ♜xc4+ ♗h8 4. ♜xc6
- 4) 1. ... ♙g5+ 2. ♗b1 ♜xd4+ (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 5) 1. ♜c5 ♜xc5 2. ♗xc5 ♜b6 3. ♗d7+ (dubbele aanval: uitschakelen verdediging + jagen)
- 6) 1. ... ♜b4 2. ♙xe6 c4+ (aftrekschaak: uitschakelen verdediging door weggagen)
- 7) 1. ... ♗d4 2. ♗xd4 cxd4 3. ♙xd7 dxc3 (aftrekaanval)
- 8) 1. ... ♗d5 2. ♜e2 ♜xb7 3. ♜c5 ♜ad8 4. ♜e5 ♜f7 (aftrekaanval + onderbreken)
- 9) 1. ♙b6 0-0 (1. ... cxb6 2. ♗xb6) 2. ♗xc7 (dubbele aanval: lokken)
- 10) 1. ♙xc6 bxc6 2. ♗e5 (gepend stuk is geen goede verdediger + aanval op een gepend stuk)
- 11) 1. ♜xd3 cxd3 2. ♗e6+ fxe6 3. ♜c7+ (toegang en uitschakelen verdediging: weggagen + hout)
- 12) 1. ... ♗f3+ 2. ♗h1 ♗xe1 (dubbele aanval)

109 Toets / Mix: W

- 1) 1. ... ♜xc3 2. ♙xf4 exf4 (dubbele aanval)
- 2) 1. ♜f6 ♗g6 2. ♜xf8+ (uitschakelen verdediging: slaan + mat)
- 3) 1. ... ♙xc3+ 2. ♗f1 (2. ♙d2 ♜xd2+ 3. ♗f1 ♜d1+ 4. ♜xd1 ♜xd1+ 5. ♙xd1 ♜e1#; 2. bxc3 ♜d1#) 2. ... ♜d1+ 3. ♙xd1 ♜e1# (uitschakelen verdediging: slaan + mat)
- 4) 1. ♗h5 gxh5 2. ♜g3 (koningsaanval: toegang)
- 5) 1. ♗b1 ♙xg2 2. ♙xb4 ♜c6 3. ♗xg2 (insluiten + tussenzet)
- 6) 1. ... ♜f3 2. ♗xh3 (2. ♜xf3 ♜xe1#) 2. ... ♜xc3 3. bxc3 ♜xe1+ (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 7) 1. ♗g5 ♜e5 2. f4 (uitschakelen verdediging: weggagen + hout)
- 8) 1. ♙xd5 cxd5 2. ♜a4+ (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 9) 1. ... ♜h3+ 2. ♜xh3 ♜xc1+ 3. ♗h2 ♙xe4 (uitschakelen verdediging: weglukken + hout)
- 10) 1. ♗e4 a1♜ (1. ... ♙xe4 2. e3#; 1. ... ♜xe4 2. ♜d3#) 2. ♜b4# (uitschakelen verdediging: onderbreken + mat)
- 11) 1. ♗e4 (1. ♗a4 ♜c8) 1. ... ♜c8 2. ♗f6 (aanval op een gepend stuk; uitschakelen verdediging)
- 12) 1. ♗c6 ♜d6 2. ♗e7+ ♜xe7 3. ♜xd5 (penning: staartstuk lokken + gepend stuk is geen goede verdediger)

110 Toets / Mix: X

- 1) 1. ... ♜xe6 2. fxe6 ♗e4+ 3. ♗h1 ♗g3+ 4. hxg3 ♜h5# (koningsaanval: matbeeld ♜ ♙)
- 2) 1. ♜c8 ♜xc8 2. ♜xc8 ♜xc8 3. ♜e7# (uitschakelen verdediging: weglukken + mat)
- 3) 1. ... ♜xg4+ 2. ♙xg4 ♗e4+ 3. ♗g2 ♗xc3 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 4) 1. ♗g5+ (1. f5 wint ook 1. ... g5 2. ♗xg5+ ♗xg5 3. ♜h5+) 1. ... ♗g8 (1. ... ♗xg5 2. fxg5) 2. ♗xe4 ♜e6 (2. ... dxe4 3. ♜xc4+) 3. ♗g3
- 5) Tekening
- 6) Tekening
- 7) 1. a3 ♙d6 2. ♙d2 (insluiten)
- 8) Tekening
- 9) Tekening
- 10) 1. ♜c4 ♜g6 2. ♜d3 ♜xd3 3. ♜xd3 (röntgenaanval: uitschakelen verdediging)
- 11) 1. ♜xh5 gxh5 2. ♜fg1 ♜xe4 3. ♜g8+ (röntgenschaak: uitschakelen verdediging)
- 12) 1. ... ♗xd4 2. ♗xd4 ♜xg2# (uitschakelen verdediging: weglukken + mat) 2. ♜xd4 ♙c5 (kopstuk lokken + pen)

111 Toets / Mix: Y

- 1) 1. ... ♖e3+ 2. ♗xe3 ♗xd5 (penning toegang + gepend stuk is geen goede verdediger)
- 2) 1. ... ♙g2! 2. ♗xg2 ♖e1+ 3. ♗f1 ♖xf1# (uitschakelen verdediging: baanruiming)
- 3) 1. ... f4 2. ♙xf4 ♙xf4 3. ♗xf4 ♖xe2 (uitschakelen verdediging: weglokken + hout)
- 4) 1. ♗g6 (1. ♗f7? ♗g5+ 2. ♖g3 ♖e1+) 1. ... ♗c3 (1. ... ♗h6 2. ♖xc6 ♗xg6+ 3. ♖xg6; 1. ... ♗b2 2. ♖xc6 slaan + hout) 2. ♗xe8+ ♙xe8 3. ♖xc3 (penning: staartstuk lokken + gepend stuk is geen goede verdediger)
- 5) 1. ♖a7+ ♖xa7 2. ♖b7+ ♖a8 3. ♖a7+ ♖xa7 4. ♗b7# (magneet)
- 6) 1. ♗g1 ♗xa4 (1. ... ♙c5 2. ♗xc5) 2. ♗b6+ cxb6 3. c7# (koningsaanval: toegang)
- 7) 1. ... ♖d3 2. ♗xb7 ♖d1+ 3. ♖xd1 ♗xe2# (uitschakelen verdediging: wegjagen + mat)
- 8) 1. ♗g4+ ♗xg4 2. ♙xg4+ f5 3. ♖xd6+ (uitschakelen verdediging: slaan + hout)
- 9) 1. ♗c4 ♗xc4 2. ♙xd6+ (uitschakelen verdediging: lokken + hout tussenzet)
- 10) 1. ♗xg8 ♖xg8 2. ♖f6+ ♖e7 3. ♖xg8+ ♖e8 4. ♖f6+ ♖e7 5. ♖xd7 (dubbele aanval: lokken + jagen)
- 11) 1. ♖b5+ (1. f7 ♗h5 2. ♖e8+ ♖c8 3. f8 ♗ ♗xd1+) 1. ... cxb5 2. f7 (vrijpion verzilveren)
- 12) 1. ♖f4 ♗xd1 (1. ... exf4 2. ♗xh5) 2. ♖g6# (aftrekaanval)

112 Toets / Mix: Z

- 1) 1. ... ♖e1 2. ♗xe1 ♖xf3+ (penning: staartstuk lokken + een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 2) 1. e4 dxe3 2. ♖xd5 (aftrekaanval: toegang)
- 3) 1. ♖xd5 exd5 (1. ... ♗f7 2. ♖c7) 2. ♖f5 (dubbele aanval: uitschakelen verdediging)
- 4) 1. ... ♖b6 2. ♙e4 ♖d6 3. ♗c1 ♖xd2 4. ♙d3 ♙g5 5. ♙xa6 ♗b6 (penning: richten)
- 5) 1. ... ♙e5 2. ♖xe5 ♗g1# (uitschakelen verdediging: weglokken + mat)
- 6) 1. ... ♖e2 2. ♗xe2 ♗xh2+ 3. ♖xh2 ♖g3# (koningsaanval: matbeeld: ♖♖)
- 7) 1. ... e3 2. ♙xe3 (2. ♖e6 exf2+ tussenzet) 2. ... cxd4 (dubbele aanval: lokken)
- 8) 1. ♖e7+ ♖8xe7 (1. ... ♖2xe7 2. ♗xe7) 2. ♖d8+ ♖e8 3. ♗f8+ ♖xf8 4. ♖xf8# (koningsaanval: uitschakelen verdediging)
- 9) 1. ♖f5+ gxf5 2. ♖g7+ ♖h6 3. ♖xf5# (mat in drie: toegang)
- 10) 1. ♖f4 ♗xf4 2. ♙d5+ ♗f7 (2. ... ♖f7 3. ♗xf4) 3. ♗xg6+ (penning: kopstuk lokken + gepend stuk is geen goede verdediger)
- 11) 1. ... ♗xd2+ 2. ♖xd2 ♖b3+ (dubbelschaak: lokken)
- 12) 1. ♖f8+ ♖xf8 2. ♗xe5+ ♙xe5 3. ♙xe5+ ♖g8 4. ♖h6# (mat in vier: matbeeld: ♙♖)